КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ИЮЛЬ (1978 йил) ПЛЕНУМИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 161 (6273).

22 АВГУСТ

СЕШАНБА

1978 ЙИЛ.

Баҳоси 2 тийин

ЧОРВАДОРЛАРНИНГ КАТТА ВАЗИФАЛАРИ

Партиямизнинг қишлоқ хўжалигини янада юксалтириш соҳасидаги кўп қиррали фаолиятида чорвачилик маҳсулоти етиштиришни муттасил кўпайтиришга катта эътибор берилмоқда. Қишлоқ меҳнатчилари Марказий Комитетнинг 1965 йил март Пленуми ва шундан кейинги пленумлари, КПСС съездлари қарорларини бажара бориб, бу соҳада дуруст натижаларга эришдилар. Кейинги етти йил мобайнида фермалар ялпи маҳсулотининг ўртача йиллик ҳажми шундан аввалги етти йиллик даврга нисбатан 45 процент ортди, гўшт етиштириш бир ярим баравардан зиёд, сут етиштириш қарийб 1,4 баравар ва тухум етиштириш 1,9 баравар кўпайди, шу маҳсулотларни истеъмол қилиш даражаси сезиларли равишда ошди. Бироқ, ошиб бораётган талаб чорвачилик ривожини жадаллаштиришни тақозо этмоқда. КПСС Марказий Комитетининг 1978 йил июль Пленуми: пода ва отарларни кўпайтириб, уларнинг маҳсулдорлигини ошириб, маҳсулот етиштириш ҳажмини яқин вақт ичида озиқ-овқат маҳсулотларига ва саноат хом ашёсига бўлган эҳтиёжларни анча тўлиқ қондирадиган даражага етказиш вазифасини ўртага қўйди.

Партия бош йўлни белгилаб бериб, мақсадга эришишнинг конкрет йўлларини кўрсатди. Чорвачиликнинг моддий-техника базаси тинимсиз мустаҳкамланмоқда, қишлоқ хўжалигининг шу муҳим тармоғига хизмат қиладиган саноатнинг қуввати оширилмоқда. Наслчилик иши, ветеринария хизмати такомиллаштирилмоқда. Фермаларни механизациялаш, ем-хашак экинларини мелиорациялаш кенг кўлам касб этмоқда. Ишлаб чиқаришни ихтисослаштириш, концентрациялаш ва хўжаликлараро кооперациялаш жараёни чуқурлашмоқда. КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Совети чорвачиликни янада ривожлантиришнинг асосий жиҳатларига тегишли қарорлар қабул қилдилар.

Партия Марказий Комитетининг июль Пленуми шу қарорларни маъқуллади.

Ўн биринчи беш йиллик охиригача гўшт етиштиришни 19,5 миллион тоннага етказиш кўзда тутилмоқда. Бунда мамлакатимизнинг табиий шароитларига жуда мос бўладиган тармоқ-қорамолчилик етакчи роль ўйнайди. Хўжаликлар чорва моллар вазнини ошириш, уларни боқиб семиртириш муддатларини қисқартириш ҳисобига ҳозирнинг ўзидаёқ йил сайин гўшт етиштиришни бир миллион тонна оширишга эришдилар. Келгусида ҳам бу ишда интенсив омилларга таяниш, ёш молларнинг комбинатларга 400—450 килограмм вазнгача боқиб семиртирилгандан кейин топшириладиган бўлишига ҳаракат қилиш керак. Бу соҳада Воронеж, Оренбург, Киев, Черкасск, Львов ва бошқа бир қанча областларнинг тажрибаси яхши намуна бўлиб хизмат қилиши мумкин. Бу областларда чорвани интенсив боқиб семиртириш кенг миқёсда ташкил этилган.

Чўчқачилик ва паррандачилик мамлакатнинг гўшт балансини шакллантиришда катта роль ўйнайди. Кейинги йилларда бу соҳада ишлаб чиқаришни ихтисослаштириш ва концентрациялаш, саноат типидаги йирик корхоналар қуриш билан боғлиқ бўлган катта иш ўтказилди. Бу тадбирлар яхши самара берди. Шу билан бирга одатдаги фермаларнинг резервларидан тўлиқроқ фойдаланиш, уларни реконструкция қилиш, илғор технологияни жорий этиш, хўжаликлараро кооперацияни планли равишда ривожлантириш муҳимдир. Қрим ва Днепропетровск областларининг, Краснодар ўлкасининг паррандабоқарлари худди шундай иш тутиб, гўшт етиштиришни кўпайтиришни таъминламоқдалар.

Қўйчилик имкониятларини ҳам эътибордан четда қолдириш ярамайди. Украина, Белоруссия, Молдавиянинг, Балтика бўйи республикаларининг, РСФСР ноқоратупроқ зонасининг айрим районларида бу тармоқ асоссиз равишда қисқартириб юборилди. Бу жойлардаги аҳволни тезроқ тузатиб олиш лозим. Қўйлар-яйловдаги озуқанинг энг яхши истеъмолчисидир, уларни кўпайтириш саноат технологияси шароитида ҳам ўзини яхши оқлашини, масалан, Ставрополь ўлкаси, Мари АССР тажрибаси кўрсатиб турибди.

Сут етиштиришни янада кўпайтириш учун кўп иш қилиниши лозим. Гарчи, етти йил мобайнида сут етиштиришнинг ўртача йиллик ҳажми КПСС Марказий Комитетининг март Пленумидан аввалги ана шундай даврга нисбатан салкам 25 миллион тонна кўпайган бўлса ҳам, тармоқнинг сифат кўрсаткичлари ҳозирча суст яхшиланмоқда. Меҳнат ва озуқа сарфи салмоғи, маҳсулот таннарҳи деярли камаймаяпти, чорва маҳсулдорлиги секин ўсмоқда. Партия ташкилотлари, совет ва қишлоқ хўжалик органлари чорвадорларнинг куч-ғайратларини ўн биринчи беш йилликда колхоз ва совхозларда ҳар бир бош сигирдан соғиб олинадиган сут миқдорини мамлакатда ўрта ҳисобда уч минг килограммга етказишга, ривожланган сут чорвачилиги районларида эса 4—5 минг килограмм маррага чиқиб олишга сафарбар қилишлари лозим. Бу вазифани бажаришга селекциячиларни, олимларни, шу тармоқ билан боғлиқ бўлган барча муассасаларни активроқ жалб этиш керак.

КПСС Марказий Комитетининг 1978 йил июль Пленуми қайд этганидек, ем-хашак етиштиришнинг заифлиги чорвачиликни ривожлантириш суръатлари етарли эмаслигининг бош сабабларидан биридир. Ем-хашак базаси проблемасини тубдан, комплекс ҳал этиш манфаатларига асосланиб партия бу базани мустаҳкамлашнинг батафсил программасини белгилади. Хашаки экинлар, пичанзорлар ва яйловлар ҳосилдорлигини ошириш, экинзорларни янада мелиорациялаш, ўғит ва техникани кўпроқ етказиб бериш, омборлар қуриш ва шу сингарилар юзасидан катта-катта тадбирлар кўзда тутилди. Мамлакатда замонавий ем-хашак индустриясини вужудга келтириб, уни етиштиришга колхоз ва совхозларнинг ўзида янада ихтисослаштирилган тармоқ тусини бахш этиш, шунингдек хўжаликлараро кооперация ва аграр-саноат интеграциясини кенгайтириш мақсади қўйилмоқда.

Давлат чорвачиликка катта маблағ ажратмоқда ва шу боисдан реал самара олишга умид боғлашга ҳақлидир. Техникадан ва экинзорлардан самаралироқ фойдаланиш, иш вақтининг зое ўтишига йўл қўймаслик, ем-хашакни тежаб-тергаб ишлатиш — ферма ходимларининг бурчидир. Эндиликда, яйлов мавсуми ва ҳосил ўрими қизғин тус олган вақтда бу талаблар айниқса кучаяди. Чорвачилик маҳсулотини кўпайтириш, қиш учун ем-хашак запасларини ғамлаб олиш учун ёз фаслининг қулай шароитларидан максимал равишда фойдаланиш асосий вазифадир. Партия ташкилотлари чорвачиликнинг энг муҳим проблемаларини изчиллик билан ҳал этишга таъсирни кучайтиришлари, Марказий Комитет июль Пленуми қарорларини активроқ амалга оширишлари керак. Ферма коммунистлари учун чорванинг энг юксак маҳсулдорлигига эришиш йўлидаги социалистик мусобақага пешқадамлик қилиб чорвачиликни замонавий юксак самарали тармоққа тезроқ айлантиришга ҳаракат қилишдан ҳам муҳимроқ иш йўқ.

Беш йилликнинг учинчи йили етти ойи якунлари ферма коллективлари тўғри йўлдан бораётганлигидан далолат бериб турибди. Улар партиянинг қишлоқ хўжалигини ривожлантириш тўғрисидаги ғамхўрлигидан илҳомланиб, шу тармоқ олдига қўйилган вазифаларни муваффақиятли бажаришга азму қарор берганлар.

(«Правда» газетасининг 21 августдаги бош мақоласи).

Бекобод районидаги «Коммунизм» колхозида ғўза парвариши қизғин давом эттирилмоқда. Суратда: колхоз раиси Н. Абдураҳимов Ш. Деҳқонов бошлиқ элликентнерчи пахтакорлар даласида.

М. Қорабеков фотоси.

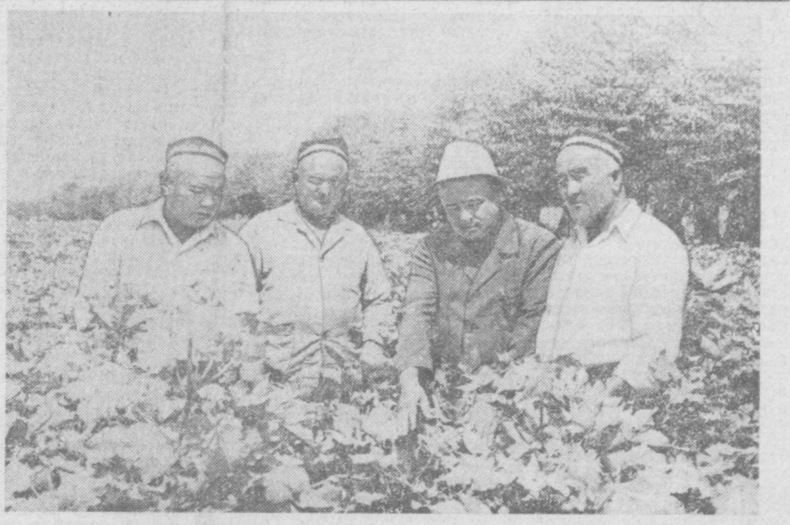

СУРХОНДАРЁ ОБЛАСТИ МАККАЖЎХОРИКОРЛАРИНИНГ МЕҲНАТ ҒАЛАБАСИ

Сурхондарё областининг маккажўхорикорлари КПСС XXV съездининг, КПСС Марказий Комитети 1978 йил июль Пленумининг ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети X пленумининг тарихий қарорларини амалга ошира бориб, дон учун маккажўхори ўриб-йиғиб олишни муддатидан илгари, 1978 йил 19 август куни тугалладилар. 7347 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 80 центнердан «қаҳрабо дон» олинди.

Область колхоз ва совхозлари салкам 59 минг тонна маккажўхори дони етиштирдилар. Бу эса халқ хўжалиги планида кўзда тутилганидан 1.5 баравар кўпдир.

Эришилган ана шу улкан меҳнат ғалабасига областнинг ҳамма районлари салмоқли ҳисса қўшдилар.

Ҳар гектар ердан 80—85 центнердан «қаҳрабо дон» олган Ленин йўли, Гагарин, Денов, Сариосиё, Термиз районларининг маккажўхорикорлари ўрим-йиғим мавсуми даврида энг юқори кўрсаткичларга эришдилар.

Сариосиё районидаги Калинин номли колхознинг Ўлмасхон Ерова, Ленин йўли районидаги «СССР 50 йиллиги» совхозининг Бойқобул Норқўчқоров, Будённий номли совхознинг Зайнаб Йўлдошева бошлиқ маккажўхорикорлик бригадалари ва кўпгина бошқа бригадалар мўл маккажўхори дони етиштириш учун ўтказилган социалистик мусобақада катта муваффақиятларга эришдилар. Бу бригадалар ҳар гектар ердан 100—120 центнердан «қаҳрабо дон» йиғиштириб олишга муваффақ бўлдилар.

Областнинг ҳамма хўжаликларида давлатга маккажўхори дони сотиш тез суръатлар билан олиб борилмоқда.

Хўжаликларда тузилган ўрим-йиғим транспорт отрядлари ҳосилни йиғиштириб олиш даврида уюшқоқлик билан ғайрат кўрсатиб ишладилар. Бу эса ана шу отрядларга ҳосилни йиғиштириб олишни қисқа муддатларда — 8—10 кун ичида ўтказиш имконини берди.

Сурхондарё областининг деҳқонлари КПСС Марказий Комитети июль Пленумининг қарорларига жавобан фидокорона меҳнат қилиб, ўзларининг бутун куч-ғайратларини давлатга барча турдаги қишлоқ хўжалик маҳсулотларини сотиш планлари ва социалистик мажбуриятларини муваффақиятли бажаришга қаратмоқдалар.

ТАШКИЛОТЧИ, ТАРБИЯЧИ, МУРАББИЙ

ОБЛАСТЬ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ МАСТЕРЛАРИ КЕНГАШИДАН

Мастерларнинг ишлаб чиқаришдаги роли жуда каттадир. Давлат планларининг бажарилиши, меҳнатга коммунистик муносабатнинг шаклланиши ва ривожланиши, ишчи-хизматчиларнинг ўз вазифасига нисбатан масъулиятини чуқур ҳис қилиши кўп жиҳатдан шу қуйи ишлаб чиқариш командирларига боғлиқдир. Чунки, улар ҳар куни ишчи-хизматчилар билан яқин мулоқатда бўлишади, кайфиятидан, юриш-туришидан, меҳнатидан доим хабардор. Шунинг учун ҳам сўнгги йилларда мастерларнинг ишлаб чиқаришдаги ролини оширишга қаратилган жуда кўп тадбирлар кўрилмоқда.

Область ишлаб чиқариш мастерларининг куни кеча бўлиб ўтган кенгашида мастерларнинг ролини янада ошириш учун нималар қилиш лозимлиги яна бир атрофлича муҳокама қилинди.

Тошкент область партия комитети ҳузуридаги фан-техника тараққиётига кўмаклашиш кенгаши ва область касаба союзлари Совети, фан-техника жамиятлари область Совети томонидан уюштирилган бу кенгашда касаба союзлари область Советининг раиси **А. В. Браилов** «Ишлаб чиқариш участкаси мастери — ишлаб чиқариш ташкилотчиси ва меҳнат коллективининг тарбиячиси» деган темада доклад қилди.

— Пойтахт областимиз меҳнаткашлари, — деди докладчи, — КПСС XXV съезди тарихий қарорларини амалга ошириш йўлида фидокорона меҳнат қилмоқдалар. Областимиз беш йилдан бери сурункасига ишлаб чиқариш самарадорлиги ва иш сифатини ошириш юзасидан бошланган Бутуниттифоқ социалистик мусобақасининг ғолиби бўлмоқда ҳамда КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи билан мукофотланмоқда.

Областимиз меҳнаткашлар коллективлари КПСС Марказий Комитетининг 1977 йил декабрь Пленуми қарорлари, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Леонид Ильич Брежневнинг шу Пленумдаги доклади ва Сибирь ҳамда Узоқ Шарқ районларига қилган сафари чоғидаги нутқларида баён этилган қоидалар ва хулосаларга жавобан социалистик мусобақани кенг авж олдириб юбордилар.

Ҳозирги вақтда областда 4637 корхона, ташкилот ва муассаса социалистик мусобақада қатнашмоқда. Моддий ишлаб чиқариш ва аҳолига хизмат кўрсатиш соҳаларида меҳнат қилаётган ишчи-меҳнатчиларнинг 90 проценти бу ватанпарварлик ҳаракати иштирокчиларидир. 69 корхона ва ташкилот, 700 дан ортиқ цех, участка ва сменалар, 3 мингдан ошиқ бригада, 216 минг ишчи, колхозчи, инженер-техник ходим беш йилликнинг уч йиллик топшириғини СССР янги Конституциясининг бир йиллигигача бажариш учун курашмоқда.

Халқ хўжалигининг турли тармоқларида меҳнат қилаётган 2.5 мингдан ортиқ ишлаб чиқариш новаторлари ўнлар ташаббусига қўшилиб, бир беш йилликда икки беш йиллик топшириғини бажариш шиори остида ишлашяпти. 700 га яқин пешқадам ишчи ўнинчи беш йиллик нормасини бажариб, шу кунларда 1981 ва 1982 йиллар ҳисобига маҳсулот беришмоқда. Область меҳнат коллективларида янгийўлликларнинг «Сафимизда қолоқлар бўлмасин» шиори остида бошлаган ташаббуси тобора кенг қулоч ёймоқда.

(Давом 3-бетда).

АМАЛИЙ ЖАВОБ

Бригадамиз аъзоларининг ғайрат ва ташаббус кўрсатиб ишлашлари туфайли бу йил дала ва боғларимизда мўл ҳосил етиштирилди. Эндиликда уларни пешма-пеш йиғиштириб олиб, давлатга топшираяпмиз. Шуниси қувончлики, экинларнинг ҳамма турлари бўйича ҳам баракали хирмон кўтарамиз. Ишни социалистик мусобақа асосида ташкил этган соҳибкор, сабзавоткор ва механизаторларимиз, айниқса, сўнгги ҳафталарда намуна кўрсатиб ишладилар. Шунинг учун йиллик сабзавот тайёрлаш плани 150 процент қилиб адо этилди. Айниқса, бизда кабачка экинидан рекорд ҳосил олинди. Ҳар гектар ердан 200 ўрнига 320 центнердан маҳсулот топширилди. Ҳали далада бу қимматли сабзавот ҳосили кўп. Барча имкониятларимизни ҳисоблаб чиқиб, гектаридан 400 центнердан сабзавот топширишга аҳд қилдик. Бир йилнинг ўзида бу экин бўйича 2 йиллик планининг ортиғи билан бажарилишига ҳеч шак-шубҳа йўқ.

Социалистик мусобақа байроғини баланд кўтарган соҳибкорларимиз меҳнатларини алоҳида қайд қилиш керак. Улар кечани кунга улаб меҳнат қилишяпти. Мева топшириш нормасини ортиғи билан адо этишяпти. Олхўри, олма ва бошқа меваларимиз Россиянинг саноат шаҳарлари меҳнаткашларига жўнатилмоқда. Қисқа вақт ичида 435 тонна мева жўнатилди. Пландан ташқари яна 150 тонна маҳсулот топшириш юзасидан қизғин иш олиб боряпмиз. Бригадамизда Ўрмон Шералиев, Қосим Назаров, Анорбой Бойжонов, Мўмин Пирматов каби серғайрат, тиниб-тинчмас сувчи ва механизаторларимиз бошқаларга ўрнак бўлишмоқда.

Биз чорва қишловига ҳам пухта тайёргарлик кўрмоқдамиз. Ҳозиргача 400 тонна дағал хашак йиғиб қўйдик.

Ютуқларни мустаҳкамлаб экинларнинг барча турларидан ҳосил топшириш бўйича белгиланган планни 1.5 баравар ошириб бажарамиз. Бу бизнинг КПСС Марказий Комитети июль Пленуми қарорларига амалий жавобимиз бўлади.

А. РУХСАТОВ,
Янгийўл районидаги У. Юсупов номли аграр-саноат бирлашмаси 1-бўлимининг бригада бошлиғи.

ИЛҒОРЛАРГА БАЙРОҚЛАР

Ўзбекистон КП область комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари совети ва область комсомол комитети районлар, совхозлар, колхозлар ўртасида давлатга мева ва сабзавот маҳсулотлари, картошка сотиш юзасидан ўтказилаётган социалистик мусобақанинг 16 августгача бўлган якунини кўриб чиқдилар.

Ўзбекистон КП область комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари совети ва область комсомол комитетининг кўчма Қизил байроғи **Оржоникидзе районига** (район партия комитетининг секретари Ё. П. Пўлатов, район ижроия комитетининг раиси Т. М. Ортиқхўжаев, район комсомол комитетининг секретари Н. Усмонов, қишлоқ хўжалиги ва тайёрлов органлари ишчи-хизматчилари касаба союзлари район комитетининг раиси Э. Мирсоатов, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи Э. Н. Раҳматуллаев, қишлоқ хўжалик маҳсулотларини харид қилиш ва сифати бўйича бош давлат инспектори В. Ф. Пахомов ўртоқлар) берилди. Бу район меҳнаткашлари давлатга ассортиментдаги сабзавот маҳсулотлари сотиш йиллик планини 51 процент, картошка сотиш планини 101.2 процент, ҳўл мева сотиш планини 105.7 процент қилиб бажардилар. Август ойининг биринчи ярмида йиллик планга нисбатан сабзавот тайёрлашда 13.3 процент, картошка тайёрлашда 9.4 процент, ҳўл мева тайёрлашда 44.7 процент ўсишга эришилди.

Байроқ Тошкент районидан олиб берилади.

Ўзбекистон КП область комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари совети ва область комсомол комитетининг кўчма Қизил байроғи **Калинин районидаги «Хасково» совхозига** (совхоз директори Т. Бегматов, партия комитетининг секретари М. Тўлағанов, ишчилар комитетининг раиси К. Комилжонов, бош агроном А. Ҳамнзадян ўртоқлар) берилди. Бу совхоз ишчилари давлатга сабзавот маҳсулотлари сотиш йиллик планини 79.1 процент, картошка сотиш планини 124.2 процент, ҳўл мева сотиш планини 75.9 процент қилиб бажардилар ва август ойининг биринчи ярмида йиллик планга нисбатан сабзавот маҳсулотлари тайёрлашда 14.7 процент, картошка тайёрлашда 15.7 процент, ҳўл мева тайёрлашда 29.1 процент ўсишга эришдилар.

Байроқ Калинин районидаги «Назарбек» совхозидан олиб берилади.

Ўзбекистон КП область комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари совети ва область комсомол комитетининг кўчма Қизил байроғи **Оржоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхозига** (колхоз раиси М. У. Убайдуллаева, партия комитетининг секретари Х. Иброҳимов, бош агроном У. Тўхтаназаров ўртоқлар) берилди. Бу колхоз аъзолари давлатга сабзавот маҳсулотлари сотиш йиллик планини 65.9 процент, картошка сотиш планини 125 процент, ҳўл мева сотиш планини 118.5 процент қилиб бажардилар. Август ойининг биринчи ярмида йиллик планга нисбатан сабзавот маҳсулотлари тайёрлашда 20.7 процент, ҳўл мева тайёрлашда 30.8 процент ўсиш таъминланди.

Байроқ Бўстонлиқ районидаги Жданов номли колхоздан олиб берилади.

Область план бўлимига социалистик мусобақа илғорларига сотиш учун Оржоникидзе районига, Калинин районидаги «Хасково» совхозига, Оржоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхозига биттадан енгил автомашина ажратиш топширилди.

* * *

Область районлари, колхозлари ва совхозларида озуқа экинлари ҳосилини ўриш ва ем-хашак тайёрлаш юзасидан социалистик мусобақанинг 1978 йил август ойи биринчи ярми якуни кўриб чиқилди. Область партия комитети ва область ижроия комитети, область касаба союзлари совети қарор қилдилар.

Область партия комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари советининг кўчма Қизил байроғи **Бўка районига** (район партия комитетининг секретари — Т. И. Исломов, район ижроия комитетининг раиси — Р. Қ. Қодиров, қишлоқ хўжалиги ходимлари касаба союзлари район комитетининг раиси — А. Шукуров ўртоқлар)га берилди. Бу район йиллик топшириққа нисбатан дағал хашак тайёрлашни 77.4 процент, шу жумладан сенаж тайёрлашни 105.2 процент, беда пичанини 99,6 процент, табиий ўтлардан хашак тайёрлашни 112 процент, ўт талқони тайёрлашни 89,4 процент, силос бостиришни 83.7 процент бажарган, августнинг биринчи ярмида дағал хашак тайёрлаш бўйича йиллик топшириққа нисбатан 12,2 процент, шу жумладан сенаж бўйича 3.4 процент, беда пичани тайёрлашда 35,1 процент, табиий ўт пичани тайёрлашда 8,7 процент, ўт талқони тайёрлашда 28,3 процент, силос бостиришда 60.4 процент ўсишга эришган.

Байроқ Оҳангарон районидан олиб берилади.

Область партия комитети, область ижроия комитети ва область касаба союзлари советининг кўчма Қизил байроғи **Оҳангарон районидаги Тошкент от заводига** (совхоз директори С. Т. Тойметов, партия комитетининг секретари А. Фармонов, ишчилар комитетининг раиси Д. Бердиқулов ўртоқлар) берилади. Бу совхоз йиллик дағал хашак тайёрлаш топшириғини 100.5 процент бажарган. Шу жумладан, сенаж бўйича топшириқни 105 процент, беда пичани 52,5 процент, табиий ўтлардан пичан тайёрлашни 163 процент, ўт талқони тайёрлаш топшириғини 38 процент, силос тайёрлашни 71 процент бажарган, августнинг биринчи ярмида йиллик топшириққа нисбатан дағал хашак тайёрлашда 12.8 процент, шу жумладан беда пичани тайёрлашда 18,5 процент, ўт талқони тайёрлашда 4.4 процент, силос бостиришда 71 процент ўсиш таъминланган.

Байроқ шу райондаги «Ғаллақудуқ» совхозидан олиб берилади.

Область партия комитети, область ижроия комитети ва область касаба союзлари советининг кўчма Қизил байроғи **Бўка районидаги Тимирязев номли колхозга** (раиси Н. Набиев, партия комитетининг секретари Ҳ. Худоёров, маҳаллий комитет раиси А. Ражапов ўртоқлар) берилди. Бу колхоз йиллик топшириққа нисбатан дағал хашак тайёрлашни 72 процент, шу жумладан сенаж бостиришни 166 процент, беда пичани тайёрлашни 40 процент, табиий ўт пичани тайёрлашни 100 процент, ўт талқони тайёрлашни 80 процент, силос бостиришни 125 процент бажарган. Августнинг биринчи ярмида йиллик топшириққа нисбатан хашак тайёрлашда 21 процент, шу жумладан, беда пичани тайёрлашда 33,3 процент, табиий ўтлардан пичан тайёрлашда 50 процент, ўт талқони тайёрлашда 20 процент, силос бостиришда 97 процент ўсишга эришди.

Байроқ шу райондаги К. Маркс номли колхоздан олиб берилади.

Область матлубот жамиятига жамоат чорвачилиги учун ем-хашак тайёрлаш социалистик мусобақаси илғорларига сотиш учун Бўка районига, Тошкент от заводига, Тимирязев номли колхозга биттадан енгил машина ажратиш топширилди.

Оққўрғон районидаги Вотинцев номли колхоз чорвачилик комплексида барча ишлар механизация ёрдамида амалга оширилмоқда. Чорвадорлар қишловга пухта тайёргарлик кўриб, мўл-кўл ем-хашак жамғармоқдалар. Суратда: колхоз чорвачилик комплекси кўриниши.

Қ. Розиқов фотоси. (ЎзТАГ).

СУҒОРИЛАДИГАН ЗОНА ФЕРМАЛАРИ

М. МУСАХОНОВ,
Ўзбекистон Компартияси Тошкент область комитетининг биринчи секретари

Ўрта Осиёнинг суғориладиган далаларида, унинг қуёшида ҳамма нарса ўсиб-унади, ҳаммаси тўкин-сочин, лекин хўжаликка қайтими бўйича ҳам, мамлакат экономикасидаги аҳамияти бўйича ҳам ҳеч нимани пахтага қиёслаб бўлмайди. Ҳа, пахтани фақат шу ерда ва Закавказьеда ўстириш мумкин.

Ўртоқ Л. И. Брежневнинг КПСС Марказий Комитетининг 1978 йил июль Пленумидаги докладида партиянинг социалистик қишлоқ хўжалигини ривожлантириш соҳасидаги амалий фаолияти ҳар томонлама, чуқур таҳлил этилди, бу ҳаётий муҳим тармоқни янада ривожлантиришнинг асосий йўл-йўриқлари ва конкрет тадбирлари белгилаб берилди. Биз учун ушбу беш йилликдаги ва келгусидаги энг муҳим вазифалардан бири пахта, айниқса, ингичка толали пахта етиштиришни ҳар томонлама кўпайтириш, истеъмолчига етказиб бериладиган маҳсулотнинг юқори сифатли бўлишини таъминлашдан иборат. КПСС Марказий Комитетининг 1965 йил март Пленумидан кейин мамлакатда пахтанинг ялпи ҳосили қарийб икки баравар кўпайди. Дадил айтиш мумкинки, қўйилаётган ҳозирги вазифаларни ҳам пахтакорлар муваффақиятли ҳал этишади.

Пахта сифатини ошириш ғўза парвариши ва ҳосилни машинада йиғиб-териб олиш технологиясини такомиллаштиришни, уни тозалаш ва сақлашни яхшилашнигина талаб этиб қолмасдан, балки ўрта ва шимолий зоналарда ўрта толали пахтанинг ноёб типларини экишни кўпайтиришни ҳам, энг жанубда ингичка толали пахтани экишни кўпайтиришни ҳам талаб этади. Бу навли пахтанинг биологик ҳосилдорлиги энг кўп тарқалган навларга қараганда бироз камроқдир. Бироқ айни пайтда ялпи ҳосил ошиб бориши учун бундан буён ҳам ҳосилдорликни ошириш, пахта майдонларини кенгайтириш лозим. Республикада олиб борилаётган ирригация ишлари аввало мана шу вазифани ҳал этишга бўйсундирилган.

Шундай қилиб, асосий ерлар пахтага ажратилган пайтда зоналар бўйича ихтисослаштириш бундан буён янада чуқурлашиб боради. Бироқ пахтачилик ҳеч қачон монокультура қилиб қўйилмаган. Бинобарин, ихтисослаштиришнинг ўзи ҳам сифат жиҳатидан янги босқичга кўтарилади, ҳаёт қишлоқ меҳнаткашлари олдига янги вазифаларни қўйиб боради. Ана шу вазифаларнинг асосийси чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни муттасил кўпайтириб боришдан иборатдир.

Сирдарё ҳавзасида жойлашган пахта етиштирувчи барча областларда бўлгани сингари бизнинг областимизда ҳам катта ўтлоқлар ва яйловлар йўқ. Шу сабабдан гўшт етиштириш, айниқса сут етиштиришнинг бутун асосий ҳажми яна суғориладиган ерлар зиммасига тўғри келади, бунинг бутун сири шундаки, пахтадан юқори ҳосил олиш даражасини юксак ривожланган ва маҳсулдор чорвачилик билан боғлиқ ҳолда олиб бориш зарур. Шундай қилиш фақат мумкин бўлиб қолмасдан, балки тармоқ структурасининг ўзидан келиб чиқади ва мажбурий шарт қилиб қўяди. Колхоз ва совхозларимиз тажрибаси шуни кўрсатиб турибди.

Социалистик Меҳнат Қаҳрамони М. Хван раислик қилаётган «Политотдел» колхозини мисолга олайлик. Хўжаликда 4130 гектар суғориладиган ер бўлиб, шундан 2000 гектарида пахта, 1300 гектарида каноп етиштирилади. Пахта ҳосилдорлиги гектар бошига 45 центнерни, каноп 217 центнерни ташкил этади. Беда, силос ва дон учун маккажўхори етиштиришга бор-йўғи 20 процент ер ажратилган. Шундай бўлишига қарамай мўл озуқа олинмоқда. Колхоз 8500 тонна пичан, сенаж ва оқсил уни, 9000 тонна силос, 1500 тонна маккажўхори дони тайёрламоқда. Айни пайтда бу хўжалик бирон гектар яйловга эга бўлмагани ҳолда кўп миқдорда чорва моллари, шу жумладан ҳар биридан ўртача 4600 килограммдан сут соғиб олинаётган 700 га яқин сигир боқмоқда.

«Политотдел» ҳар 100 гектар суғориладиган ер ҳисобига 2140 центнер пахта, 7108 центнер каноп, 735 центнер сут, 70 центнер гўшт етиштирмоқда. Гўштнинг аксарият қисми хўжаликлараро бўрдоқичилик базасига топширилаётган ёш чорва моллар ҳисобига етиштирилади.

Хўжаликни юритишнинг бундай даражасини ҳамма хўжаликларда ва бир йўла таъминлаш мумкин эмас. Бироқ суғориладиган зона ана шу мақсадга қараб дадил бормоқда. Тошкент области мисолида айтиб ўтмоқчиман. 1965 йилдан кейин пахта—беда алмашлаб экишнинг ўзлаштирилиши ҳамда беда ва сабзавот экиладиган ерлар кўпайганлиги муносабати билан областимизда пахта майдони 10 минг гектарга камайди. Аммо пахта ҳосилдорлиги эса 10 центнерга ўсди. Йиллик пахта етиштириш 321 минг тоннадан 441 минг тоннага кўтарилди. Айни пайтда маккажўхори, сабзавот экиладиган майдонлар уч баравардан зиёдроқ — 5.3 минг гектардан 16.5 минг гектарга кенгайди. Маккажўхори донининг йиллик ялпи ҳосили 8,5 баравар, сабзавот ҳосили 2,8 баравар ўсди. 1977 йилда лалмикор ерларда бошоқли дон экинлари қовжираб кетди. Шунга қарамай беш йилликнинг дастлабки икки йилида дон етиштириш планга нисбатан 120,6 процентни ташкил этди. Бошоқли экинлар учун жуда қулай келган бу йилги шароитда доннинг ялпи ҳосили икки баравар кўп бўлиши кутилмоқда.

Озуқа кўпроқ тайёрланадиган бўлгани туфайли чорвачилик ҳам юксала бошлади. 1975 йилга нисбатан олганда гўшт етиштириш 12 процент ўсди. Областимиз гўшт, сут, тухум тайёрлаш бўйича ярим йиллик социалистик мажбуриятларини бажарди.

Бу кўрсаткичлар янада яхшироқ бўлиши мумкин эди, албатта. Бироқ чорвачиликни ривожлантиришда ҳали камчиликлар бор. Ўрта Осиёнинг суғориладиган ерларида ялпи пахта ҳосилининг кеаракли даражасини таъминлаш билан бирга ҳозиргидан кўра анча кўпроқ чорва моллари боқиш ва анча юқори маҳсулдорликка эга бўлиш ҳамда регионадаги ихтисослаштирилган чорвачилик районлари билан биргаликда ўртоқ Л. И. Брежнев олдимизга қўйган вазифани — гўшт ва сут маҳсулотларига бўлган эҳтиёжни ўзларида [illegible] учун ҳамма асосларга эгамиз.

Бу проблемани ҳал этишнинг йўллари қандай ва регионнинг водий қисми нималар бериши мумкин?

Сут етиштириш ҳақида гап кетадиган бўлса шуни айтиш мумкинки, бунда йирик ихтисослашган хўжаликларнинг афзаллиги яққол кўриниб турибди. «Чиноз» совхоз-техникуми бунга мисол бўла олади. Хўжаликда 1400 зотли сигир бор, улардан ўртача 4600 килограммдан сут соғиб олинмоқда. Сигир соғувчи Н. Письменная эса ҳар бир сигирдан соғиб олинаётган ўртача йиллик сут миқдорини 6000 килограммга етказди. Бедадан барқарор равишда юқори ҳосил олиш, яъни чинакам рекорд ҳосил —гектаридан 1000 центнердан пичан ўриб олиш, озуқа лавлагиси, шунингдек ноябрь ва апрель ойларидаёқ кўк масса ўриб олиш имконини берадиган аралаш қишки экинлар — бедани рапс, сули ёки суданка билан экиш ҳисобига совхоз ҳар гектар ердан ўртача 10 тоннага етказиб озуқа бирлиги йиғиштириб олмоқда. Бу эса суғориладиган зонадаги ўртача кўрсаткичдан икки баравар кўпдир.

Яқинда областда ҳар бири 1200 сигирга мўлжалланган типовой комплексли яна учта йирик ихтисослашган сутчилик хўжалиги ташкил этилди.

Бизнинг областимиз каби саноати ривожланган область бундан буён ҳам ихтисослашган сабзавотчилик ва чорвачилик хўжаликларининг ерини чеклаб боравераверади.

Ихтисослаштириш ва концентрациялаш КПСС Марказий Комитетининг июль Пленумида яна бир бор таъкидлаб ўтилганидек, колхоз ва совхозларнинг у ёки бу тармоғига эътиборни камайтириш керак деган маънони билдирмайди. Бу тармоқлардан воз кечиш мумкин эмаслиги мутлақо равшан. Қўшимча қилиб айтиш мумкинки, суғориладиган зонада бундай қилиш асло ярамайди. Биз «Политотдел»ни тилга олиб ўтдик. Бошқа бир типик колхоз — «Ленинизм»ни олиб кўрайлик. Колхозда ҳар юз гектар суғориладиган ер ҳисобига 3000 центнердан пахта ва 700 центнердан сут етиштирилмоқда. Коммунистик районидаги пахта етиштирувчи «Ленинский путь», Свердлов номли ва «Правда», Ғалаба районидаги Димитров номли, Бўка районидаги «Октябрь 40 йиллиги», Янгийўл районидаги «Коммунизм» колхозлари типовой комплекслар ва йирик фермаларга эгадирлар.

Пахта етиштирувчи хўжаликларнинг ҳам, сабзавот етиштирувчи хўжаликларнинг ҳам имкониятларидан ҳанузгача тўла фойдаланилаётгани йўқ. Пискент районида ҳар юз гектар ер ҳисобига бор-йўғи 285 центнердан, Оққўрғон районида 275, Бекобод районида 204 центнердан сут етиштирилмоқда. Бинобарин, бу кўрсаткич область бўйича олганда ҳам ўртача 500 центнерга етмайди. Сигирларнинг қисир қолиш даражаси ҳали анча юқори, маҳсулот бирлигига кетадиган озуқа ва меҳнат сарф-ҳаражатлари нормадагидан ортиқ.

Ҳозирги пайтда фермалар- [illegible]

да 31 та сут комплекси қуриб битказилди, йил охирига бориб яна 7 таси ишга тушади. Бузоқ боқишга ихтисослаштирилган 12 та хўжалик ташкил этилди. Бу йилнинг ўзида ана шу хўжаликлар колхоз ва совхозларга 13 мингдан кўпроқ сигир етказиб беради. Беш йиллик охирига бориб область хўжаликлари сут етиштиришни йилига 225 минг тоннага етказадилар. Ўзбекистон КП Марказий Комитети областимизнинг сут чорвачилиги самарадорлигини ошириш юзасидан ишлаб чиққан тадбирларини маъқуллади.

Гўшт етиштиришни кўпайтиришга эса бошқачароқ ёндошилмоқда. Албатта, бу соҳада хўжаликларнинг фермалари ҳам кўп иш қилишлари мумкин. Хўжаликларнинг ҳар бирида Пленум қарорлари руҳидан келиб чиққан ҳолда чорва молларни бўрдоқига боқиш, уларнинг юксак даражада семизлигини таъминлаш тадбирлари белгилаб чиқилди. Шунга қарамай бу соҳада асосий вазифа гўшт етиштиришга ихтисослашган хўжаликлар зиммасига юкланади.

Қисқа вақт ичида областда 10 минг бош бузоқ парвариш қилинадиган ва бўрдоқига боқиладиган комплекс, ҳар бирида 54 минг ва 108 минг бош чўчқа боқиладиган комплекс, бройлер фабрикаси, наслчилик паррандачилик заводи, курка ва ўрдак боқиладиган совхозлар, шунингдек давлат ва хўжаликлараро бўрдоқичилик базалари ташкил этилди. Областда ҳаммаси бўлиб бугунги кунда 28 та ихтисослашган корхона бор, уларда шу йилнинг ўзидаёқ жами гўштнинг 46,4 проценти етиштирилади.

Ҳамма нарса силлиқ ва режадагидек борди, деб бўлмайди. Масалан, йирик комплекслар қурилишида бу нарса кўзга яққол ташланди. Бироқ биз комплексларни ишга тушириш муддатлари учун кураш олиб бориб, фақат ютдик. Мисол келтирмоқчиман. Оҳангарондаги бузоқларни парвариш қилиш ва бўрдоқига боқиш комплекси қурилиши битай деб қолса ҳам одамлар орасида: комплексни нима билан тўлдиришади, молни нима билан боқишади? — деган овоза тўхтамас эди. Кўз қўрқоқ, қўл ботир деб жуда тўғри айтишган. 10—15 кунлик бузоқларни сотган хўжаликларни моддий жиҳатдан рағбатлантирилган эди, ёш чорва моллари йиғилиб кела бошлади, бугунги кунда комплексда 11 минг бузоқ бўрдоқига боқилмоқда. Қуёш жизиллатиб турган адирларда сунъий ёмғир ёғдириш йўли билан озуқа экинларидан юқори ҳосил олиш имкони бўлмади. Шунда жойларда экинни жўяклар бўйича суғориш ўзлаштириб олинди. Ўз кучлари билан озуқа тайёрлаш 1977 йилдаги 8 минг тоннадан бу йил ҳозирнинг ўзидаёқ 24 минг тоннага етди. Шунинг натижаси сифатида бузоқларнинг бир кеча-кундуздаги ўртача семириши 720 граммдан 800 граммга, А. Евдокимова группасида эса 870 граммга кўтарилди. Чорва молларнинг гўштга топшириладиган ўртача тирик вазни 343 килограммдан 393 килограммга етди. Беш йиллик охирига бориб бу кўрсаткични 500 килограммга, ёзлик бостирмалар тагида аралаштириб бўрдоқига боқиладиган алоҳида группада эса 600 килограммга етказиш мўлжалланмоқда.

Чорвачиликда эришиладиган муваффақиятлар энг аввало озуқанинг етарли миқдорда бўлишига боғлиқ. Биз ҳозирча озуқа етиштириш учун ҳамма имкониятлардан фойдаланаётганимиз йўқ. Шу пайтгача пахта — беда алмашлаб экиш 80 процент ўзлаштирилди. Умуман олганда, беда, силос учун маккажўхори, илдиз мевали озуқа экинлари ҳосилдорлиги паст. Биз жанубнинг суғориладиган зонасида озуқа экинларидан бир йилда икки маротаба ҳосил олишни мўлжаллашга ҳақлимиз, аралаш ва қишки экинларни кўпроқ экиш ниятидамиз. Умуман олганда область бўйича ҳар гектар суғориладиган ердан ундирилаётган озуқа 1975 йилдаги 4,9 тоннадан 5.8 тоннага етди, бу йил 7 тоннага етказиш кутилмоқда.

Шулар билан бирга суғориладиган зона учун қўшимча озуқа ресурслари керак. Бинобарин, озуқани ташқаридан олиб келишга ҳам эҳтиёж йўқ. Маълумки, пахта — фақатгина газлама ва мой деган гап эмас. Ҳар гектар ердаги пахта ҳосилдорлиги 35 центнердан бўлган тақдирда чигитни қайта ишлаш пайтидаги чиқиндилар ҳисобига кунжара ва шелуха кўринишида икки тоннадан озуқа бирлиги ҳам беради. Худди пахта каби кунжара ва шелуха ҳам Бутуниттифоқ фондига ўтказилади. Алмашлаб экиш пайтида йиғиб олинадиган ҳамма дон ҳосили бутунлай хўжаликларга ем учун қолдирилса мантиқан тўғри бўлур эди.

Бу алмашлаб экишда озуқа экинлари билан банд бўлган ҳар гектар ернинг юқори самара беришини рағбатлантирган, аралаш озуқа етиштиришни ривожлантирган бўларди. Ваҳоланки, давлатга пахта етказиб берилганлиги учун аралаш озуқа ажратишнинг ҳозирги қарор топган практикасида хўжаликда қанча чорва моллари борлиги, уларнинг маҳсулдорлиги қандайлиги ҳисобга олинмайди ҳамда пахтакор хўжаликларни чорвачиликни ривожлантиришга етарли даражада рағбатлантирмайди.

Колхоз ва совхозларда ўрта бўғин раҳбар кадрлари сезиларли равишда ўсди. Шу билан бирга чорвачилик фермаларининг мудирлари ва бригада бошлиқлари ўртасида ҳамон махсус маълумотга эга бўлмаган кишилар кўп. Айни пайтда хўжаликларнинг раҳбарларида саноат чорвачилигини пахта билан ёнма-ён қўйиш учун баъзан маҳорат етишмай қолмоқда. Шу сабабдан биз уларни активроқ ўқитишга ҳаракат қилмоқдамиз, ички хўжалик ихтисослаштиришига иштиёқ уйғотмоқдамиз ҳамда мусобақанинг иқтисодий мақсадларига тўла жавоб берадиган ҳисоб-китоб категориясини жорий этмоқдамиз.

Баҳорнинг оғир келганлиги пахтакорлар ташвишини кўпайтириб юборди, бироқ улар «оқ олтин»дан юксак ҳосил етиштириш учун бутун куч-ғайратларини сарфламоқдалар. Ғўза парваришининг агротехникаси пахтанинг юксак сифатли бўлишини таъминлашга бўйсундирилган. Ғаллакорлар ҳам қизғин дамларни бошдан кечирмоқдалар — ўрим тугалланмоқда. Партия талаблари асосида ҳар бир хўжалик ва корхона бўйича чорвачиликдаги ишлар ўрганиб чиқилди. Район партия комитетларининг пленумлари, халқ депутатлари район Советларининг сессиялари 1978—1980 йиллар мобайнида сут ва гўшт етиштиришни кўпайтириш, бир қатор районларда эса ана шу турдаги маҳсулотлар етиштиришни икки баравар ошириш юзасидан конкрет тадбирлар белгиладилар. Барча совет кишилари қатори областимиз меҳнаткашлари ҳам КПСС Марказий Комитетининг июль Пленуми қарорларини якдиллик билан маъқулламоқдалар ҳамда партия қишлоқ хўжалигини янада юксалтириш соҳасида қўйган вазифаларни охиригача бажаришга берган қатъий қарорларини амалий иш билан мустаҳкамламоқдалар.

(«Известия» газетаси, 19 август).

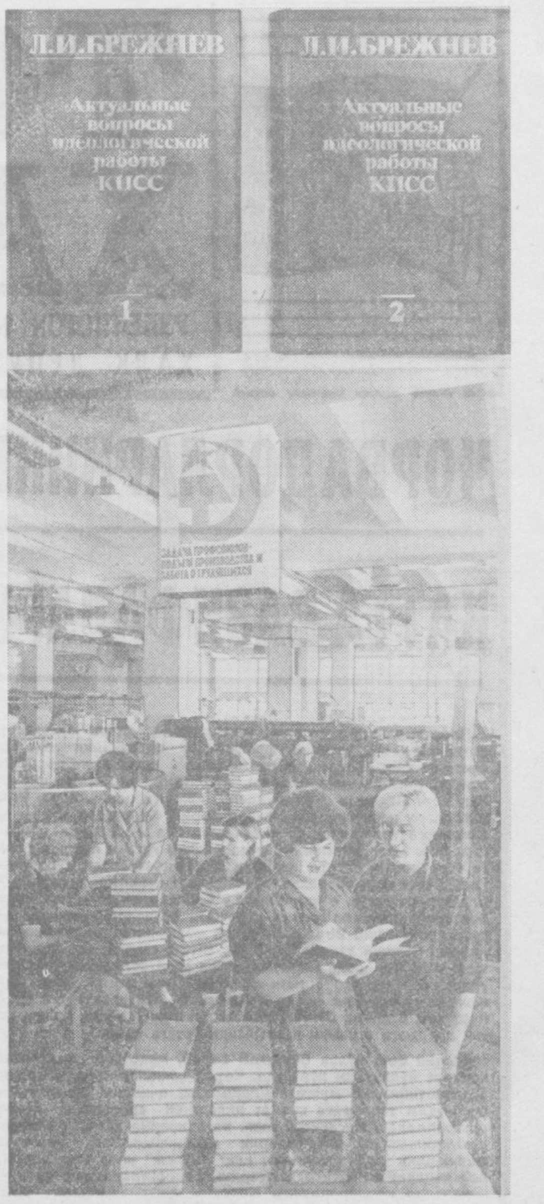

МОСКВА. Сиёсий адабиёт нашриёти КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг «КПСС идеология ишининг актуал масалалари» китобини босиб чиқарди. Икки жилдлик тўплам социалистик Ватанимиз тарихида алоҳида ўрин эгаллаган даврни —1964—1978 йилларни қамраб олган. Бу даврда совет халқи партиянинг XXIII, XXIV, XXV съездларида қабул қилинган улкан социал-иқтисодий программаларни амалга ошириш учун фидокорона меҳнат қилди.

Ўртоқ Л. И. Брежневнинг докладлари, нутқлари, мақолалари, табрикларида партиянинг идеология фаолияти ҳар тарафлама кўрсатиб берилган, совет кишиларида ғоявий эътиқод, юксак гражданлик, меҳнатга коммунистик муносабатни шакллантириш, иш самарадорлиги ва сифати учун кураш, кадрлар сиёсати, оммавий ахборот ва пропаганда воситаларига, жамоат ташкилотларига раҳбарлик масалалари ёритилган.

Тўпламда ҳозирги шароитда идеология курашининг хусусиятлари чуқур таҳлил этилган, халқаро тангликнинг юмшатилишидан социализмга ҳужум қилишни авж олдириш йўлида фойдаланишга уринаётган империализм маддоҳларига кескин зарба берилган.

Китобда қайд қилинадики, ленинча иш услуби коммунистик тарбия ишида кишилар билан ишлашда муваффақият қозонишнинг муҳим шартидир.

Тўпламга Л. И. Брежневнинг «Кичик ер» ва «Тикланиш» асарлари ҳам киритилган. Китоб «Красний пролетарий» нашриётида чоп этилди.

СУРАТЛАРДА: ўртоқ Л. И. Брежневнинг «КПСС идеология ишининг актуал масалалари» тўплами. [пастда] «Красний пролетарий» босмахонасининг тайёр маҳсулотлар цехи ишчилари А. Ягнеева ва Н. Илларионова иш устида.

В. Замараев фотоси. (ТАСС).

КИМ БЎЛСАМ ЭКАН?

ДЕГАН САВОЛГА АНГРЕНЛИК ЁШЛАР ҚАНДАЙ ЖАВОБ ТОПМОҚДАЛАР.

Кончилар, қурувчилар, энергетиклар шаҳри Ангрен экономикаси, хўжалиги тўхтовсиз тараққий қилмоқда. Шаҳарда ишлаб чиқариш кучларига талаб ортиб бормоқда. Ангрен саноат корхоналари, қурилиш ташкилотлари маҳаллий кадрлар, шу ерда етишиб чиқаётган мутахассислар ҳисобига кенгайиб, ўз қувватини ошириб бормоқда. Саккиз йиллик ҳамда тўлиқ ўрта мактабларни битириб чиқаётган йигит-қизларни ишлаб чиқаришга жалб этиш, уларнинг лаёқатига қараб иш топиб беришда, ёшларга касб-ҳунар ўргатишда шаҳар партия, совет, маориф ва хўжалик ташкилотлари муайян тажриба тўплаганлар. Шу ҳақда ёшларга касб ўргатиш бўйича Ангрен шаҳар идоралараро кенгашининг раиси, халқ депутатлари Ангрен шаҳар Совети раисининг ўринбосари ўртоқ И. САЙФУДДИНОВ билан мухбиримиз қилган суҳбатни газетхонларга ҳавола этамиз.

— Ёшларни меҳнатга тайёрлаш юзасидан кейинги йилларда қандай ишлар қилинди?

— Ангрен педагогика коллективлари ва халқ маорифи бўлими шаҳар партия ташкилоти, халқ депутатлари шаҳар Совети раҳбарлигида КПСС XXV съезди ҳамда партия ва ҳукуматимизнинг кейинги қарорларини амалга ошириш юзасидан катта ишлар олиб бормоқдалар. КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «Умумий таълим мактабларининг ўқувчиларига таълим, тарбия беришни ва уларни меҳнатга тайёрлашни янада такомиллаштириш тўғрисида»ги қарорини бажариш учун конкрет тадбирлар ишлаб чиқилди.

Ўқувчиларга касб ўргатиш, уларнинг меҳнат тарбиясини яхшилашга кўпроқ эътибор бериладиган бўлиб қолди. Барча мактабларда ва халқ маорифи бўлимида ёшларнинг касб танлаши тадбирларини координациялаш юзасидан Советлар ташкил қилинди. Шаҳардаги ҳамма мактабларда касб танлаш бурчаклари бўлиб, унда слесарь, бўёқчи, сувоқчи, шофёр, тикувчи-мотористка, автослесарь, токарь ва шунга ўхшаш касблар кенг тушунтирилиб, тарғиб қилиб борилади. Бу иш айниқса, 4, 6, 9, 10, 18, 20-ўрта мактабларда яхши йўлга қўйилган. Шаҳарда ишлаб чиқариш илғорлари билан учрашув кечалари, корхоналарга экскурсиялар уюштирилади. Ўқувчилар шаҳар, область олимпиадаларида қатнашиб, бир неча бор мукофотли ўринларни эгаллаб келмоқдалар.

— Ўқув-ишлаб чиқариш комбинатлари мактаб ўқувчиларига касб-ҳунар танлашда, илк малака кўникмаларини ҳосил қилишда яхши ёрдам беради. Хўш, бу борада шаҳарда қандай тадбирлар кўрилаётир!

— 1977—1978 ўқув йилида биз ўқув-ишлаб чиқариш комбинати очдик. Бу комбинатда шаҳардаги 13 та мактабнинг 579 ўқувчисига 7 хил мутахассислик бўйича таълим берилди. Комбинатда касб ориентацияси кабинети ишлайди. Унда шаҳар мактабларининг ўқувчилари Ангрен учун қандай ҳунарли кишилар кераклиги тўғрисида маълумотлар оладилар, ишлаб чиқариш таълими мастерларининг керакли касблар тўғрисидаги қизиқарли лекцияларини тинглайдилар, у ёки бу мутахассисликни танлаётган ёшларга қандай талаблар қўйилишини билиб оладилар. Ўқув-ишлаб чиқариш комбинатида автослесарлик, кулинарлик, мотористка-тикувчилик, керамика комбинати қуювчилари, ҳиллозчилари, иш юритиш-машинкада ёзиш, почта алоқаси оператори мутахассисликларига ўргатилади. Ҳозир комбинатда учта назарий синф, саккизта кабинет, битта цех, иккита лаборатория ташкил этилган. Токарлар цехи учун жиҳозлар олдик.

1977—1978 ўқув йилида мазкур комбинатда 22 та группа ташкил қилинган бўлса, янги ўқув йилида 10 та мутахассислик бўйича 48 та группа ташкил этишни мўлжалламоқдамиз. Ўқув-ишлаб чиқариш комбинати кадрлар билан тўла таъминланган. Унга шаҳардаги керамика комбинати, марказий механика устахоналари, авторемзавод, 72-автокорхона, тикув фабрикаси, шаҳар маиший хизмат комбинати, «Умумий овқатланиш тресті» ва «Ангренторг» яхши оталиқ ёрдами кўрсатмоқдалар. Мактабларнинг бу комбинат билан алоқаси мустаҳкамланмоқда. Шу йил март ойида мактабларнинг 8-синф ўқувчилари ўртасида касб ориентацияси бўйича ойлик ўтказилди. Болалар ўқув ишлаб чиқариш комбинатига экскурсияга келишди, лекциялар тинглашди, «Энг яхши ҳунар эгаси» номи учун бўлган мусабақада иштирок этишди, ишлаб чиқариш илғорларининг ҳикояларини тинглашди.

Шу билан бирга ўқув-ишлаб чиқариш комбинати фаолиятида ҳали бартараф этилмаган айрим камчиликлар ҳам бор. Аввало, комбинатимизнинг биноси талабга жавоб бермайди, цехлар, ўқиш хоналари учун яхши жой ажратилмаган. Биз бу нуқсонларни бу йил бартараф этишга ҳаракат қиламиз.

Ўқув-ишлаб чиқариш комбинати ёшларда ҳунарга ҳавас уйғотмоқда. Мактабни тугаллаётган йигит-қизларнинг кўплари ҳунар-техника билим юртларига кирмоқда. Уларни бу билим юртларига жалб этиш юзасидан ҳам маълум ишлар олиб борилмоқда. Ўтган йили мактаб педагогика коллективлари ёрдамида 980 ўқувчи ҳунар-техника билим юртларига юборилди. Бу муҳим ишда 1, 2, 5, 6, 9, 21, 22, 28-мактабларнинг коллективлари намуна кўрсатдилар.

— Мактабни битириб чиққан ёшларни ишга жойлаштириш тажрибалари ҳақида гапириб берсангиз.

— Бундан икки йил олдин шаҳримизда аҳолини ишга жойлаштириш ва информация бюроси ташкил қилинган эди. Ана шу ташкилот мактабни битириб чиққанларни ишга жойлаштириш вазифаси билан жиддий шуғулланади. Шунингдек, битирувчиларни ишга жойлаштиришда керамика комбинати, «Ангренторг», «Октябрь» совхози, 6-қурилиш бошқармаси, 7-автобаза катта ёрдам бермоқда.

1976—1977 ўқув йили давомида аҳолини ишга жойлаштириш ва информация бюроси ёшлар бўйича депутатлар доимий комиссияси ва мактабларни битирувчи ёшларни ишга жойлаштириш бўйича шаҳар ижроия комитети ҳузуридаги комиссия билан ҳамкорликда 51 та корхона ва ташкилотда текшириш ўтказди. Бу текширишда корхоналарга мактабни битирувчилар қандай бириктириб қўйилганлиги, мактабни битириб чиққанлар меҳнатидан қандай фойдаланилаётганлиги, шаҳар корхоналарида касб танлаш ишларининг аҳволи кўриб чиқилди. Текшириш натижалари битирувчиларни ишга жойлаштириш бўйича комиссиялар мажлисларида, шаҳардаги корхона ва ташкилотларнинг кадрлар бўлимлари ходимлари иштирок этган кенгашларда кўриб чиқилди. Айрим масалалар ижроия комитет муҳокамасига қўйилди. Масалан, ўтган йили ижроия комитет мажлисида кўрилган масала мактаб ўқувчиларини ишга жойлаштириш, уларнинг касб танлаши ва ишга боғланиб қолишига бағишланган эди.

Бу йил аҳолини ишга жойлаштириш ва информация бюроси битирувчиларни ишга жойлаштириш комиссияси билан бирга 22 корхона ва ташкилотни текшириб чиқди. Бу текшириш натижалари ҳам яқинда махсус муҳокамадан ўтди.

Кўрилаётган тадбирлар дуруст натижалар бермоқда. Агар 1976 йили мактабни битириб чиқувчиларни ишга жойлаштириш бўйича топшириқни 62 корхонадан 39 тасигина бажарган бўлса, ўтган йили ана шундай топшириғи бўлган 46 корхонанинг деярлик ҳаммаси планини бажарди. Корхоналарнинг маъмурияти ва жамоат ташкилотлари мактабни янги битириб келган ёшларга кўпроқ эътибор берадиган бўлиб қолдилар. Шу туфайли йигит-қизлар корхонада қўним билиб, яхши ишлаб кетмоқдалар.

ҲУНАР—ҲУНАРДАН УНАР

Олмалиқ химия заводининг учинчи навбат қурилиши жадал суръатлар билан олиб борилмоқда. Янги қувват фойдаланишга топширилгач корхонада минерал ўғитлар ишлаб чиқариш йилига 800 минг тоннага кўпаяди. Суратда: илғор қурувчилардан В. Мавлонов, А. Қостюков, А. Қальмиков, Ю. Қапитонов ва Б. Оролов ўртоқларни кўриб турибсиз.

В. Сироткин фотоси.

ТАДҚИҚОТ МАРКАЗЛАРИ

ЕРЛАРНИ мелиорациялашда электр қувватидан фойдаланиш илм-фан тараққиётида ўзига хос салмоқли ўрин тутади. Бундай усул серқуёш республикамизда ҳам кенг қўлланилади.

Бу ишнинг илмий-амалий асосларини яратиш мақсадида йирик тадқиқот марказини ташкил этишга киришилди. У В. И. Ленин номидаги Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалиги фанлар академияси Президиумининг бюроси қарори билан Бутуниттифоқ пахтачилик илмий-текшириш институти ҳузурида иш бошлайди.

Бу ерда йирик проблемали лаборатория, тажриба базаси ҳам бўлади. Тупроқнинг физик ва химик хоссаларига, ўсимликларнинг ўсиши ва ривожланишига электрнинг таъсири масалалари устида ҳам изланишлар олиб борилади.

АКАДЕМИК Н. И. Вавилов номидаги Бутуниттифоқ ўсимликлар илмий-текшириш институтининг Ўрта Осиё тажриба станцияси чинакам тадқиқотлар марказига айланган. Ярим асрлик фаолияти давомида станция ҳар томонлама ўсди ва кенгайди.

Илмий марказ яқин орада янги корпусларга кўчиб ўтади. Бу бинолар фан, ишлаб чиқариш ва турар-жой зоналаридан иборат бўлади. Марказий лаборатория қуриб битказилгач, яна бир катта корпус ишга тушади. Бу ерда музей, илмий-техника адабиётлари кутубхонаси ҳам жойлашади. Шунингдек, тажриба участкаси ёнида янги лабораториялар иш бошлайди.

ТОШКЕНТДАГИ Ўлка медицина институтида тадқиқотлар кўлами йил сайин кенгайиб бормоқда. Илмий муассаса олимлари диабет [қанд] касаллиги муолажаси бўйича ҳам жиддий изланишларга қўл урдилар.

Қанд касаллиги келиб чиқиши ва тарқалишининг социал ва биологик хусусиятлари атрофлича ўрганилмоқда. Кишиларнинг турмуш шароити, овқатланиш режими, ирсият каби масалалар тадқиқотлар объекти қилиб олинди.

Бунинг учун олий ўқув юртларининг кўпгина таниқли олимлари, касалхона ва клиникаларнинг врачлари институтга жалб этилди.

Шунингдек, касалликларни тарқалишини ўрганувчи илмий-ташкилий бўлим очилди.

«Оҳангарон» совхози чорвадорлари 200 гектар майдонга экилган маккажўхоридан 3200 тонна силос бостириш учун курашмоқдалар. Ҳозиргача экиннинг ярмидан кўпроғи ўриб олинди. Айни кунларда 5 та комбайн ва 18 та транспорт тележкалари ишлаб турибди.

И. Хонкелдиев фотоси.

ТАШКИЛОТЧИ, ТАРБИЯЧИ, МУРАББИЙ

(Боши 1-бетда)

Область саноати ходимлари маҳсулотни реализация қилиш етти ойлик планини анча ортиғи билан бажардилар. Халқ хўжалигига қўшимча 81 миллион сўмлик ёки социалистик мажбуриятда назарда тутилганидан 1,6 миллион сўмлик кўп маҳсулот етказиб бердилар. Шу вақт ичида область саноати ишлаб чиқараётган 264 маҳсулот турига давлат Сифат белгиси берилди. Ҳозир Сифат белгиси билан тайёрланаётган маҳсулот саноат ишлаб чиқариши умумий ҳажмининг 11,7 процентини ташкил этиб турибди.

Зарбдор йилнинг ўтган етти ойида бинокорларимиз 531,8 миллион сўмлик капитал маблағ ўзлаштирдилар, бу ўтган йилнинг шу давридагидан 12 процент кўпдир. Қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари мисли кўрилмаган ноқулай об-ҳаво шароитларида пахтадан мўл ҳосил етиштириш учун фидокорона кураш олиб боришяпти.

Областимиз халқ хўжалигини ривожлантиришда қўлга киритилган ана шу ютуқларда қуйи ишлаб чиқариш командирлари ҳисобланган мастерлар, колхозлар бригадирларининг ҳам хизмати каттадир.

Ўнинчи беш йилликнинг улуғвор вазифаларини муваффақиятли ҳал қилишда меҳнат жараёнини бевосита ташкил этувчи, тарбиячи, мураббий мастерларнинг ролини янада кучайтириш партия, касаба союз ташкилотларининг диққат-марказида турибди. Шунинг учун ҳам сўнгги йилларда областимизда мастерларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялаш иши анча яхшиланди. Қуйи ишлаб чиқариш командирларининг билим ва маданий савияси янада ошди. Саноат корхоналаридаги мастерларнинг 70 процентдан ошиқроғи олий ва ўрта махсус маълумотли мутахассислардир.

Ҳозирги вақтда область халқ хўжалигининг барча тармоқларида 15 мингдан ортиқ мастер ишлаб турибди. Уларнинг кўпчилиги ўз ишини яхши билади, ишлаб чиқаришни оқилона ташкил этади, ишчиларда меҳнатга коммунистик муносабатда бўлиш фазилатларини тарбиялаш юзасидан катта ишларни олиб боришяпти. Меҳнаткашларнинг маданий-техник савияси ортиши ҳақида ғамхўрлик қилмоқдалар. Мастерларнинг фаол иштироки билан техника ва ишлаб чиқариш технологиясини такомиллаштириш, меҳнатни ташкил этиш ва социалистик мусобақани ривожлантириш бўйича йирик-йирик тадбирлар амалга ошириляпти.

Мастерлар ўз вазифаларига ижодий ёндошаётганликларини кўрсатувчи жуда кўп мисоллар келтириш мумкин. Масалан, Тошкент электрон техника заводининг Олег Иванович Гордон раҳбарлик қилаётган участкаси коллективи янги-янги резервларни аниқлаб ишга солмоқда. Бу участкада область саноатида биринчи бўлиб бригада пудрати усули жорий қилинди. Бу тадбир 25 ишчини бошқа ишларга ўтказиш, маҳсулот таннархини 35 процент камайтириш имконини берди.

Тошкент трактор заводи катта мастери. Умар Турғунбоев ҳам ажойиб мастерлардан ҳисобланади. У раҳбарлик қилаётган участка ҳар ойда план топшириқларининг ортиғи билан бажарилишига эришмоқда.

Чирчиқдаги «Электрохимпром» бирлашмасининг мастери Ф. Мирзаев ажойиб ишлаб чиқариш командири сифатида донг таратган. Янгийўл биохимия заводи мастери А. П. Рябков, Ангрендаги резина-техника заводи мастери Б. И. Мошин, Тошкент резина-техника буюмлари заводи мастери У. Носиров ва бошқалар ўз вазифаларини маҳорат билан бажаришмоқда.

Кўпгина ишлаб чиқариш мастерлари техник ижодкорликда фаол қатнашиш намуналарини кўрсатмоқдалар, рационализаторлар ва ихтирочилар ҳисобланишади. 3-қурилиш тресги 23-бошқармасининг мастери А. И. Жигалин, электронтехника заводи мастери А. Ф. Гребенников, граждан авиацияси ремонти заводи мастери В. Н. Усковларнинг рационализаторлик таклифларини жорий қилиш халқ хўжалигига катта иқтисодий самара келтирди.

Корхоналар касаба союз комитетлари партия ташкилотлари раҳбарлигида КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг мастерлар ролини ошириш ҳақидаги қарорини амалга ошириш юзасидан анчагина иш қилдилар. Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси маъмурияти ва касаба союз комитетининг бу соҳадаги тажрибаси диққатга сазовордир. Корхонада мастерларнинг «Корхонанинг энг яхши мастери» шарафли номини олиш учун социалистик мусобақаси ташкил қилинган. Бу мусобақа натижалари ҳар кварталда бир марта якунланади. Ҳар йили йил якуни бўйича «Энг яхши мастер» номини олиш учун конкурс ўтказиб турилади. Бирлашма ва барча цехлардаги мастерлар кенгашлари самарали иш олиб боряпти. Бундай кенгашларда мастерлар ўзаро тажриба алмашадилар, ғоявий-сиёсий савияларини оширадилар, тарбиячи кўникмаларини эгаллаш учун бир-бирларига ёрдам берадилар.

Бирлашмада мастерларнинг ғоявий-сиёсий ва малакаси даражасини оширишга катта эътибор берилмоқда. Барча қуйи ишлаб чиқариш командирлари марксизм-ленинизм мактабларида ва назарий семинарларда ўқимоқдалар, КПСС сиёсатининг актуал проблемаларини ўрганмоқдалар. Шунинг учун ҳам уларнинг кўпчилиги сиёсий маориф ва иқтисодий таълим системасида пропагандистлик қилишяпти.

Мастерлар билан кенг кўламда иш олиб бориш, уларнинг меҳнат ва маиший шароитларини яхшилаш ҳақида ғамхўрлик қилиш туфайли раҳбарлар бу категориясининг қўнимсизлиги жуда камайди. Катта мастерларнинг 63 процентдан кўпроғи бирлашмада беш йил ва ундан ошиқроқ муддат, мастерларнинг 30 проценти эса 10 йилдан ортиқроқ вақтдан бери ишлаб келишяпти.

Ўзбекистон қийин эрийдиган ва иссиққа чидамли металлар комбинатида ҳам мастерлар билан ишлаш бўйича қимматли тажриба орттирилган. Корхонада мутахассиснинг ижодий паспорти жорий қилинган. Мастерларга ва барча раҳбар ҳамда инженер-техник ходимларга бериладиган бу ҳужжатда ижодий меҳнат қилишнинг методик тавсиялари ишлаб чиқилган. Паспорт эгаси бўлган ҳар бир ходим ўз иши хусусиятини ҳисобга олиб, шахсий-ижодий план, яъни мажбурият ишлаб чиқади.

Кўпгина корхоналарда ишлаб чиқариш мастерларига класслар бериш йўлга қўйилган. «Мастер куни» ўтказиш анъанага айланиб қолган. «Цехнинг энг яхши мастери», «Корхонанинг энг яхши мастери», «Олтин қўлли мастер» номини олиш учун социалистик мусобақа ташкил этилган.

Лекин, кенгашда қайд қилинганидек областдаги қатор корхона ва ташкилотлар маъмурияти ҳамда касаба союз комитетлари мастерлар билан етарли даражада иш олиб боришмаяпти. Ҳатто мастерлар кенгашлари тузилмаган корхоналар ҳам йўқ эмас. Қуйи ишлаб чиқариш командирлари ўртасида социалистик мусобақа, кўрик-конкурслар ҳамма жойда ҳам кунгилдагидек йўлга қўйилмаган, уларнинг самарали ишлашлари учун зарур шароитлар яратиб берилмаган. «Ўзбекистон» табиий-сунъий чарм, «Ташпромстройматериали», «Тошкент» мебель бирлашмаларида, қуёшдан ҳимоя қилиш қурилмалар заводи ва бошқа корхоналарда шундай аҳволни кўриш мумкин.

1978 йил зарбдор меҳнат йилидир, уни биз меҳнатда юксак кўрсаткичлар билан якунлашимиз керак. Бунинг учун биз қолоқ ташкилотлар ва корхоналарни илғорлар сафига етказиб олишимиз лозим. Шу йилнинг етти ойида 12 корхона саноат маҳсулоти реализация қилиш планини бажармади. Меҳнат интизомининг бўшлиги туфайли ўн минглаб ишчи куни бекор ўтказилди. Бунинг натижасида миллионларча сўмлик маҳсулот кам ишлаб чиқарилди. Капитал қурилиши ва транспортда ҳам ана шундай нуқсонлар содир бўлди.

Бунда ишлаб чиқариш мастерларининг ҳам озмикўпми айби бор. Чунки, айрим қуйи ишлаб чиқариш командирлари ўз вазифаларига сидқидилдан муносабатда бўлишмаяпти, коллектив манфаати учун етарли даражада жон куйдиришмаяпти. Ўзлари раҳбарлик қилаётган участкада коллективни уюштириш, ишчи-хизматчилар ўртасида меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, ишга коммунистик муносабатда бўлишни ривожлантириш бўйича етарли иш олиб боришмаяпти. Бу камчиликларни бартараф этиш, мастерларнинг ишлаб чиқариш самарадорлигига ва маҳсулот сифати ортишидан, коллективда тарбиявий ишнинг яхшиланишидан манфаатдорлигини муттасил ошириб бориш керак.

Кенгашда КПСС Марказий Комитети 1978 йил июль Пленуми олдинга сурган катта ва мураккаб вазифаларни ҳал қилишда қишлоқ хўжалигининг қуйи ишлаб чиқариш командирлари ҳисобланган бўлимлар бошқарувчилари, бригадирлар, чорвачилик фермалари мудирлари жуда кўп иш қилишлари лозимлиги алоҳида қайд қилинди.

Кенгашда Тошкент асбобсозлик заводи мастерлар кенгаши раисининг ўринбосари **Д. С. Эрц,** Олмалиқ кон-металлургия комбинати Қалмоққир кони директори **Д. И. Токарев,** Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси партия комитети секретарининг ўринбосари **Ш. З. Камолхўжаев,** Ўзбекистон металлургия заводи прокат цехининг мастери **Ш. Нуриддинов,** Чирчиқ «Электрохимпром» ишлаб чиқариш бирлашмасининг смена бошлиғи **Ю. Мажидов,** «Ўзбекшахтострой» тресги мастери, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети аъзолигига кандидат **Т. С. Анкудинова,** Оҳангарон цемент комбинати мастери **Б. Бсботоев,** Ангрен кўмир разрези мастери **Н. М. Абмойкинлар** ўз корхоналари ва ташкилотларида мастерлар ролини ошириш соҳасида кўрилаётган тадбирлар, бу соҳада тўпланган тажрибалар ҳақида гапириб бердилар.

Кенгашда Тошкент область партия комитети секретари **Ф. Г. Потуремский** нутқ сўзлади.

Кенгаш қатнашчилари областдаги барча ишлаб чиқариш участкаларининг мастерларига қарата мурожаат қабул қилдилар.

Кенгаш охирида илғор ишлаб чиқариш мастерларига мукофотлар топширилди.

УЙГАЧА ЭЛТИБ БЕРИЛАДИ

— Ўғлим, бу ердан қандай қилиб машина топса бўлади? — кекса аёл бозордан олинган озиқ-овқат тўла халтасини ерга қўйиб ўткинчидан сўради. Ёшгина йигит Октябрь бозори майдонининг бир четидаги ҳаво рангга бўялган кичиккина будкани кўрсатди. Унинг пештоқига «Аҳолига транспорт хизмати кўрсатиш» деб ёзиб қўйилган эди. Бир четда бортига «ТЭА» деб ёзиб қўйилган машиналар қатор туришарди.

Қабул пункти диспетчери Полина Ивановна Каминская буюртмачини очиқ юз билан кутиб олди, квитанция ёзиб бериб, юкларини машинага чиқаришда ҳам кўмаклашди. Бундан беҳад мамнун бўлган пенсионер М. Мухторова «Таклиф дафтари»га кўнгилдагидек хизмат ва ўз вақтида берилган ёрдам учун қизғин миннатдорчилик сўзларини ёзиб қўйди...

Аёлга «Узтрансэкспедиция»нинг аҳолига транспорт-экспедиция хизмати кўрсатиш корхонаси ходимлари ёрдам беришган эди. Улар шаҳримизда кишиларнинг оғирини енгил қилиш учун ташкил этилди. Транспортчилар янги квартирага уй жиҳозларини элтиш, магазин ва бозорлардан қилинган харидларни белгиланган жойгача етказиш, қурилиш материаллари, ёқилғи ташиш, тўй ва оилавий маросимларда хизмат кўрсатиш билан бир қаторда шаҳар ташқарисидаги зоналардан, савдо тармоқларидан қишлоқ хўжалик маҳсулотларини келтириб бериш билан ҳам шуғулланишмоқда.

Ҳозир жойларда бу хилдаги 64 та қабул пунктига эга 4 та транспорт агентлиги ишлаб турибди. Уларнинг асосий қисми йирик мебель магазинлари, шаҳар бозорлари, вокзал ва аэропорт

СИЗГА ҚАНДАЙ ХИЗМАТ КЎРСАТИШЯПТИ?

яқинида жойлашган. Транспорт хизмати кўрсатиш ҳажми ва сифати тинимсиз ортиб бормоқда. Масалан Киров кўчасидаги агентликнинг ўзи йил бошидан буён бозорларда хизмат кўрсатиш бўйича 300 минг сўмлик планни бажарди. 120 минг сўмликдан зиёд қишлоқ хўжалик маҳсулотлари хонадонларга ташиб берилди.

«Узтрансэкспедиция» нисбатан ёш ташкилот бўлишига қарамасдан кенг оммалашмоқда. Шаҳарликлар транспорт қулайликларидан беҳад мамнун бўлиб, уни янада такомиллаштириш ҳақида кўплаб таклифлар киритмоқдалар. Шу туфайли агентлик тармоғи кенгайиб боряпти. Бутун қабул пунктларининг ярмидан кўпроғи шаҳар яқинидаги қишлоқ жойларга ўрнаштирилди. Уларга 12 та ихтисослаштирилган автокорхона, 1640 автомашинали парк хизмат кўрсатмоқда.

Беш йилликнинг охирига бориб фақат қишлоқ меҳнаткашларининг ўзига 5,5 миллион сўмликдан зиёд хизмат кўрсатилади. Тошкентда шу мақсадда 400 автомашинага мўлжалланган автокомбинат қурилиши бошлаб юборилди. Бу кўрсатилаётган хизматлар тури янада кўпайишига ёрдам беради. Махсус машиналарда аҳолига турли хил суюқликлар етказиб бериш, юклаш-тушириш ишларини янада такомиллаштириш, бозорларда маҳсулотларни пакетлар ва посилка қутиларига жойлаштириш ҳам ташкил этилади. Келгусида мебелларни буюртмачилар талаби асосида бевосита савдо базалари ва корхоналардан элтиб бериш, аҳолидан эски телевизорлар ва бошқа кўплаб жиҳозларни қабул қилиш сингари хизмат турлари пайдо бўлади. Қисқаси яқин вақтлар ичида аҳолининг бу соҳадаги ташвиши бир неча баробар камаяди.

Е. САМОЙЛОВИЧ.

Шоира Шораҳмедова «Малика» ишлаб чиқариш бирлашмаси тикув цехининг илғор чеварларидан. У смена топшириқларини мунтазам ортиғи билан адо этиб келаяпти. Шоиранинг қўлидан чиқаётган маҳсулотлар Сифат белгисига сазовор бўлмоқда. Суратда Ш. Шораҳмедова иш устида.

И. Хонкелдиев фотоси.

ДУНЁ ОВОЗИ

ЧЕТ ЭЛ ХАБАРЛАРИ

ЖАҲОН БЎЙЛАБ

● **БУДАПЕШТ.** Венгрия кончилари бу йил планга қўшимча равишда 300 минг тоннадан кўпроқ юқори сифатли кўмир қазиб чиқардилар. Вишонтдаги кўмир разрезининг коллективи зўр ғайрат билан меҳнат қилди. Мазкур коллектив 3 миллион 580 минг тонна кўмир қазиб чиқарди. Бу эса план топшириғида кўзда тутилганидан 130 минг тонна кўпдир.

● **НИКОЗИЯ.** Оролнинг Турк-Кипр жамоасида студент ёшларнинг «Яшасин мустақил Кипр», «Фашизм ва шовинизм йўқолсин», «Кипр НАТОнинг базаси бўлмаслиги керак» деган шиорлар остида митинги бўлиб ўтди.

Ёшлар ташкилотларининг раҳбарларидан бири Аҳмет Окан митингда нутқ сўзлаб, «Кипр империалистларники эмас, балки мамлакат меҳнаткашлариникидир» деди. НАТО мамлакатларининг империалистлари, деб таъкидлади у, Кипрнинг қардош халқларини бир-бирига қарши кураш олиб боришга гиж-гижламоқдалар.

● **РИМ.** Ҳозирги вақтда Италия аҳолиси 56 миллион 674 минг кишига етди. «Пополо» газетаси ўз саҳифаларида ана шуни маълум қилди. Италия аҳолиси ўтган йилдагига нисбатан 256 минг кишига кўпайди.

● **НЬЮ-ЙОРК.** Хавфсизлик кенгаши дунёдаги энг ёш мустақил давлат бўлган Соломон оролларини БМТга аъзо этиб қабул қилиш тўғрисидаги тавсияни бугун бир овоздан тасдиқлади.

БМТ Бош ассамблеяси хавфсизлик кенгашининг акциясини тасдиқлагандан кейин Соломон ороллари Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг 150-аъзоси бўлади.

● **КОЛОМБО.** Шри Ланка миллий давлат ассамблеяси парламенти аъзоларининг кўпчилик овози билан республиканинг янги конституциясини қабул қилдилар. Энди мамлакат Шри Ланка Демократик Социалистик Республикаси деб аталади. Янги конституция шу йилнинг 7 сентябридан кучга киради.

● **КАРОЧИ.** Покистоннинг Синд вилоятига чигиртка галаси ҳужум қилди, дейилади расмий ахборотда. Мамлакатнинг қишлоқ хўжалик районлари узра жиддий хавф туғилди. Маъмурлар ана шу ҳашаротларнинг янада кенгроқ тарқалишини олдини олиш учун шошилинч чораларни кўрмоқдалар.

● **ДОР-УС-САЛОМ.** Танзания шимолидаги Аруша деган жойда миллий фармацевтика фабрикасининг қурилиши якунловчи босқичга кирди. Ана шу фабриканинг ишга туширилиши билан мамлакатнинг дори-дармонга бўлган эҳтиёжининг қарийб ярми қондирилади.

Янги давлат корхонаси бултур қурила бошлаган эди. Фабрика антибиотиклар, безгакка қарши воситалар, иккимеда касалликларини даволаш учун дорилар ишлаб чиқаради. Ана шу тропик мамлакатнинг аҳолиси бундай дориларга ниҳоятда муҳтождир.

(ТАСС).

ВЬЕТНАМ БАЙРАМИ

ХАНОЙ. (ТАСС). Бутун Вьетнам халқи шонли санани — Вьетнамда август революцияси ғалабасининг 33 йиллигини нишонламоқда. Август революциясининг ғалабаси мамлакат учун чинакам мустақиллик, озодлик ва социализм даврини очиб берди.

Вьетнам революциясининг ажойиб ғалабалари, деб таъкидланади «Нян-Зан» газетасининг бош мақоласида,— халқимизнинг узоқ вақт давомида олиб борган оғир, кўп қурбонлар берган курашининг натижасидир. Бизнинг ғалабамиз — бутун дунёда социализм, миллий мустақиллик, тинчлик ва демократия кучларининг, марксизм-ленинизмнинг муштарак ғалабаси ҳамдир.

СУВ ТОШҚИНИ ҚУРБОНЛАРИ

ДЕҲЛИ. (ТАСС). Ҳиндистоннинг ўнта штатини қамраб олган сув тошқини натижасида 460 га яқин киши ҳалок бўлди. Кўп минглаб оилалар бошпанасиз қолди, мамлакат экономикасига катта моддий зарар етказилди. Уттар-прадеш, Бихар, Харнана штатлари, Деҳли иттифоқ территорияси айниқса кўп зарар кўрди. Уттар-прадеш билан Харнананинг ғарбий қисми ўртасида темирйўл қатнови тўхтаб қолди. Сув тошқини рўй берган районларда касалликлар пайдо бўлганлиги ҳақида хабарлар кела бошлади. Ҳукумат азият чекканларга ёрдам бериш юзасидан шошилинч чоралар кўрмоқда. Қутқарув ишларида армия бўлинмалари қатнашмоқда.

Қўшма Штатларда жамоатчилик хотин-қизларни камситишга қарши қатъий норозилик билдирмоқда. Америка корпорациялари турли баҳоналар билан хотин-қизларни ишга олишдан бош тортмоқдалар. Хотин-қизлар орасида ишсизлик мамлакатдаги ўртача ишсизлик даражасидан 1,5 баравар кўп бўлиб, уларнинг иш ҳақи эркаклар ўртача иш ҳақининг 57 процентини ташкил этади. Суратда: Вашингтон штатидаги Сиэтл шаҳрида америкалик хотин-қизлар ҳуқуқларини ҳимоя қилишга бағишлаб ўтказилган оммавий намойиш қатнашчилари.

АТ—ТАСС фотоси.

ҚЎЛНИ ҚЎЛТИҚҚА УРИБ ҚАЙТДИЛАР

РИМ, 21 август. (ТАСС). Кейинги йилларда итальян муҳожирларининг Ғарбий Европа мамлакатларидан Апеннин ярим оролига кўплаб қайтиб келиш жараёни кучайганини «Унита» газетаси «Аянчли муаммо» деб атайди. Бир неча йил муқаддам улар ўз жойларини ташлаб чет элларга иш қидириб кетишган эди, аммо «умумий бозор» мамлакатларида ишсизлик жуда кучайиб кетганлиги сабабли энди ўз юртларига қайтиб келишга мажбур бўлдилар. «Унита» эълон қилган маълумотларга қараганда, кейинги икки йилда Ғарбий Европа мамлакатларида ишдан маҳрум бўлган 200 минг муҳожир Италияга қайтиб келди.

Муҳожирлар ўзга юртларда доимий камситиш муҳитида яшадилар, қаттиқ эксплуатацияга дучор бўлдилар, уларни энг оғир ва ифлос ишларни бажаришга мажбур этдилар, иқтисодий кризис кескинлашганида эса биринчилар қатори кўчага ҳайдаб чиқардилар. Бироқ, ўз уйларига қайтиб келган муҳожирлар итальян ишсизлари армиясини беихтиёр кўпайтирмоқдалар. Газетанинг ёзишича ҳозир Италиядаги ишсизлар икки миллион кишига етай деб қолди.

Муҳожирлар ўзга юртларда камситилиб, қаттиқ эксплуатация қилиниб келганидан кейин ўз юртларида ҳам фожиали аҳволга тушиб қолмоқдалар. Нотавонлик туйғуси, келажакка умидсизлик, оч-ночор яшаш азоби уларнинг тинкасини қуритмоқда ва кўп кишилар бу хўрликка бардош беришолмаяпти...» «Унита» газетасининг ёзишича, Италия жанубидаги руҳий касалликлар шифохоналари ўзларининг кераксиз эканлиги фожиаси ғам-ғуссасини кўтара олмаган собиқ муҳожирларга тўлиб кетган. Бу аянчли муаммо Италияда тобора кескинлашиб бормоқда, деб таъкидлайди газета.

РЕАКЦИЯ ЯНА ИҒВОГАРЛИК ҚИЛМОҚДА

ЛИССАБОН, 21 август. (ТАСС мухбири). Азор оролларида «Азор оролларини озод қилиш фронти» деб аталган сепаратчи гуруҳнинг фашистсимон газандалари ўз ҳуружларини тўхтовсиз давом эттирмоқдалар. Тараққийпарвар жамоатчилик, демократик муассасалар ва институтларнинг вакилларига қарши қаратилган ҳужумлар, бомба портлатишлар ва ўт қўйишлар тўғрисидаги янги-янги маълумотлар Португалия матбуотида кун сайин эълон қилинмоқда.

Кучли бомба портлаши социалистик партия бўлимининг биносини вайрон қилди; портдаги портлаш натижасида икки киши оғир жароҳатланди; қишлоқ хўжалик кооперативининг раиси жонига қасд қилинди. Азор оролларининг бош шаҳри — Понта-делгададагина кейинги йилларда сепаратчилар қилган жиноятларнинг баъзилари ана шулардан иборат.

Матбуотнинг уқтириб ёзишича, ўнг социал демократик партия вакилларининг маҳаллий ҳукуматнинг пассивлигидан фойдаланаётган сепаратчилари бу оролларни португалиядан тортиб олиб, у ерда реакцион режим ўрнатишга интилмоқдалар.

Португалия Компартияси Марказий Комитетининг ахборот ва пропаганда бўлими террорчилик ҳаракатларининг қурбонлари билан бирдамлик изҳор этди ва Понта-делгададаги воқеалар — «реакция ва фашизм кучларининг Азор оролларида антидемократик вазиятни сақлаб қолиш учун ишлатаётган зўравонлик сиёсатининг давоми», деб уқтирди. Португалия Компартияси «маҳаллий ҳукуматларнинг ҳомийчилиги ва пассивлигини» қоралади ҳамда бутун давлат территориясида қонунчилик ва демократик эркинликлар таъминланишини талаб қилди.

В. ГОЛЕНКОВ.

МУСТАҲКАМ ҲАМКОРЛИК

БУДАПЕШТ. Келгуси йил охиригача Венгриянинг Эстергем шаҳридаги «Лабор» приборсозлик заводи Совет Иттифоқига қишлоқ хўжалик лабораторияларининг 120 тага яқин йирик комплектини етказиб беради. Венгриядаги корхона билан унинг Совет Иттифоқидаги мижозлари ўртасидаги ҳамкорлик 10 йилдан кўпроқ вақтдан бери ривожланмоқда. Совет Иттифоқининг турли жойларида дон, сабзавот, мева, ем-хашак сифатини текшириш, қишлоқ хўжалик маҳсулотининг қандай асралаётганлигини контроль қилиш имконини берадиган 2 мингтадан ортиқ ана шундай лаборатория ишлаб турибди.

Бу замонавий лабораторияларни завод совет илмий-тадқиқот институтлари ва корхоналари билан мустаҳкам ҳамкорликда ишлаб чиқармоқда. Ўтган 10 йилнинг ўзида иккала мамлакатнинг олимлари биргалашиб комплект қишлоқ хўжалик лабораторияларининг 20 дан ортиқ турини яратдилар.

ИЗЛАНИШЛАР, ТОПИЛМАЛАР

ШОИР XIV АСРДА ЯШАГАН

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Қўлёзмалар институтида Ҳиндистонда топилган ноёб манускриптнинг аслини нашр этишга тайёрланмоқда.

Институт директори, филология фанлари доктори, профессор Ҳамид Сулаймонович Сулаймоновдан ана шу фактни шарҳлаб беришни илтимос қилдик.

— Археография экспедициялари чоғида икки марта Ҳиндистонда бўлиб, Янги Деҳли, Бомбей, Калькутта, Мадорас, Жайпур, Алигар ва бошқа шаҳарлардаги музей ва кутубхоналарни кўриш насиб қилди. Ҳаммадан олдин мени дўст мамлакатнинг 27 фондида сақланаётган Бобир ва Бобирийларнинг қўлёзмалари қизиқтириб қўйди. Бу танишув фойдали бўлиб, илмий ихтиро билан якунланганлигини ҳис этиш ёқимлидир.

Ҳиндистоннинг Ҳайдаробод шаҳрида «Саларжон» музейи фондини ўргана туриб, ажойиб фактга дуч келдим. Баёзномада XIV асрнинг охирлари ва XV асрнинг бошларида Шерозда (Эрон) яшаган шоир Ҳофиз Хоразмийнинг номи ҳам қайд этилган. Дарвоқе, тарих 165 машҳур Ҳофизларни билади. Улардан элликдан кўпроғи шоир бўлиб, қолганлари рассом, музикачи, қўшиқчи, саркарда, сиёсий арбоблар ва дин пешволари бўлган. Айтгандай, «ҳофиз» сўзи ажойиб хотирали киши деган маънони билдириб, бадиий асарларни ёддан айтиб берадиган кишиларни айтишади. Ўз вақтида Шарқда ҳофизлик қилиш алоҳида касб бўлиб, ҳаммага ҳам насиб этавермасди. Кейинчалик ҳофиз сўзи шоирларнинг ҳам таҳаллусига айланиб қолди. Улардан энг машҳури Шамсиддин Муҳаммад Ҳофиз Шерозий бўлиб, ўз ғазаллари билан ўлмас шон-шуҳрат қозонди. У форс тилида 418 та ғазал ёзиб қолдирган.

Ҳайдаробод музейида эса тошкентлик профессор турк тилида ёзилган Ҳофиз манускриптини кўриб қолди. Унда 1.052 ғазал, шунингдек кўпдан-кўп рубоий, қитъа, қасида— жами тўққиз назм жанридаги асарлар бор эди. Аммо шоирнинг ҳаёти ва шахсияти ҳақида ҳеч қаерда бир калима ҳам сўз йўқ эди. Қунт билан изланиш олиб борилди. Баъзи мутахассислар бу асарлар Ҳофиз Шерозийнинг форсчадан турк тилига таржима қилинган асарлари деб ишонтирмоқчи бўлишди. Барча 165 Ҳофизга бағишланган илмий асарлар қунт билан ўрганилди. Шундан кейингина ҳозиргача маълум бўлмаган шоир асарига дуч келингани қайд этилди. Ҳофиз Хоразмда туғилиб ўсган, кейин Амударёнинг қуйи этакларига Темур лашкарлари бостириб келганида Эронга кетиб, Ҳофиз Шерозий, Саъдий, Умар Хайём яшаб ижод қилган Шерозда шуҳрат топган...

Ҳозир Хоразмийнинг «Девон»и ажойиб турк (эски ўзбек тили, ёки чиғатой деб қабул қилинган) тилида — Навоий ижод қилган тилда ёзилган 18 минг назмий сатрдан иборат. Ғазаллардан атиги саккизтаси форс тилида ёзилган. Чамаси, дейди профессор Х. С. Сулаймонов, манускриптнинг ўзи шоирнинг дастхати бўлса керак. Ҳозирча улар Ҳофиз Хоразмийнинг бизгача етиб келган бирдан-бир меросидир.

Шоирнинг асарларининг ушбу нашрида кенг илмий шарҳ берилган бўлиб, унда топилманинг тарихи, тадқиқоти ҳикоя қилинади. Ҳиндистоннинг Жайпур шаҳрида яна бир ноёб манускрипт топилди. У XVI асрга оид бўлиб, дидактик ва фалсафий достон ва новеллалардан иборат. Унинг муаллифи ўн бешинчи асрда яшаб, турк тилида ижод қилган Саид Қосимийдир.

Ш. ЗАИНИДДИНОВ,
Тошкент.
(«Известия», 19 август.)

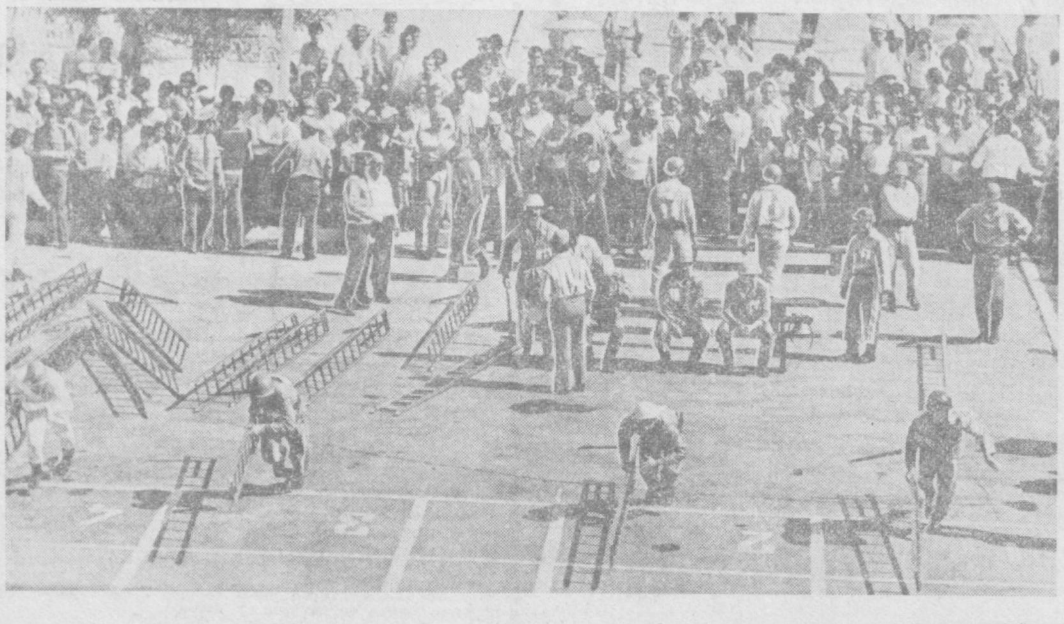

Нормурод НАРЗУЛЛАЕВ

ЯНГИ ШЕЪРЛАР

МУХАББАТДАН ТУҒИЛГАЙ

Ҳар юракда жўшқин наво муҳаббатдан туғилгай,
Ишқ йўлида меҳру вафо муҳаббатдан туғилгай.
Гулбаҳорда пичирлайди табиат ҳам пинҳона,
Гулгун ҳаёт, нурли сафо муҳаббатдан туғилгай.
Алвон-алвон чечакларда шабнам кулар, тонг кулар,
Нигоҳларда оташ зиё муҳаббатдан туғилгай,
Инсон яшар умид билан, мангу йўлдош умидим,
Орзу, армон, чин муддао, муҳаббатдан туғилгай.
Дўстлик билан умр ширин, ҳаётнинг бор лаззати,
Асл дўстлик умри бақо муҳаббатдан туғилгай.
Чаманларда куйлаб ўтай толеимга тасанно,
Қалбим мулки—меҳри гиё муҳаббатдан туғилгай.
Нарзий, буюк саодатдир эл ишқида ёнмоғинг,
Келажакка имон, ниdo муҳаббатдан туғилгай.

* * *

«Шоирим, сўйлагил юракдан жўшиб,
Денгиз тўғрисида яхши бир қўшиқ?!»
«Кел, дўстим, денгизни тинглайлик аввал,
У ўзи ҳақида ёзар зўр ғазал?»

СУВ ПАРИСИ

(МАНЗАРА)

Осмон янглиғ бепоён денгиз,
Сузар кўкда булутлар хорғин.
Тўлқинлар-ла ўйнаб олтин куз,
Маскан қурмиш денгиз қирғоғин.
Қирғоқларда нақшлар, излар,
Денгиз тенгсиз, моҳир, зўр рассом!
Меҳр бўлиб тўкилар ҳислар,
Юрагимга қуюлар илҳом.
Мўйқаламли эди қайроқтош,
Сув парисин солдим қумга мен.
Кузатарди самода қуёш,
(Ўз дардимни айтдим кимга мен?!)
Ул парига бўлиб маҳлиё,
Хаёл ичра яшардим бирга,
Бир ажиб ҳол рўй берди, аммо,
Ботдим дарҳол қоп-қора терга.
Сув парисин кўриб қирғоқда
Тутди чоғи денгизнинг рашки,
Шамол бўлиб келди қаёқдан,
Оҳ, юрагим, шунчалар ғашки...
Довул бўлиб ҳаддидан ошди,
Маст туядай қутуриб кетди.
Тўлқинлар-ла қирғоқдан тошди,
Сув парисин супуриб кетди...
Мана, соҳил, турибман яккаш,
Кўнглим нотинч, юрак ғаш, маъюс.
Кулиб турар самода қуёш,
Бу — қандай ишқ, не туйғу, не ҳис!

* * *

Туни билан тинмади шамол,
Чалиб чиқди ёқимсиз ҳуштак.
Келди ҳатто кўнглига малол,
Сўнди унга иштиёқ, идак.
Тўполончи, нотинч, эй юрак,
Сен шамолдан олмагин ўрнак!
Туни билан тинмади шамол...

* * *

Суратингни кўраман ҳар кун,
Кўзларимга таниш у сиймо.
Кўрмасам ҳам ўзингни, барно,
Кўнгил ундан топади таскин.
Узоқ туриб қоламан гоҳо,
Ўша сурат қошида ёлғиз.
Сўзласачи сурат — гунг, тилсиз,
Не муддао — беролмам баҳо.
Киприкларим наҳотки нурсиз,
Қайда қолди ўтли нигоҳлар?
Тароватсиз майса, гиёҳлар,
Тикиламан берашк, кибрсиз.
Қани, ўша, тим қора кўзлар,
Гавҳарида ёнган нур, вафо,
Қорачиққа яширинган дунё,
Ташна хаёл оҳуни излар.
Ўғирладинг ҳаловатимни,
Оромимни қайтиб бер менга.
Гуноҳимни айтиб бер менга,
Йўқотдим-ку фароғатимни.
Суратингдан зерикдим, ҳақ рост,
Тилсиз сурат кимга ҳам керак.
Сени қумсар нотавон юрак,
Соғинтирдинг бунча, сарвиноз!

ДЕРАЗАНГДАН ҚАРАБ ЎТАМАН...

Деразангдан қараб ўтаман,
Тунда уйда ёниқ бир чироқ.
Юрагимдан сўраб ўтаман,
Юрагимда сирли бир сўроқ.
Тунда кимни кутасан, дилдор,
Кўзларингга келмайди уйқу.
Висол дея ёнаман бедор,
Туғён урар теран бир туйғу.
Ишқ билан сеҳрли наво,
Бир умрга кўнгил жўравоз.
Эгизакдир севги ва вафо,
Садо бергин, сулув сарвиноз?!
Оқ қоғозга меҳримни қўшиб,
Битмоқдасан наҳотки мактуб?
Муҳаббатим қалбимда қўшиқ,
Куйлар, эшит ўзни унутиб!
Талпинмоқда сен сари қалбим,
Парвоз айлар кўнгил каптари.
Ошиқ дилим англарсан, балким,
Сўзлаганда севги дафтари.
Чироғингни ўчирма, эркам,
Кўзларимга оламан зиё.
Сўнса чироқ — билки, ўша дам
Меҳрим сўнар — қоронғу дунё.
Бахтинг кулар,
Меҳрингга ишон,
Қалби — чироқ, эй соҳибжамол.
Кутгил, келар, у араз инсон,
Сени излар ёнингда висол!
Деразангдан қараб ўтаман

* * *

Кун бўйи қиздирди денгизни қуёш,
Толиқди, йўқотиб ҳаловатини.
Қизил олма бўлиб, ахир қўйди бош,
Денгизга қолдириб ҳароратини.
Менинг ҳаловатим — севгим, умримда,
Қалбим ҳарорати — шеърим, меҳримда!

ОРОМГОҲДА БИР КУН

ПОЙТАХТИМИЗДАГИ 243-мактаб ҳузурида ташкил этилган пионерлар лагерида эрта тонгдан бошлаб то оқшомгача ҳаёт қайнайди. Оромгоҳга кирган кишининг баҳри-дили очилади. Дид билан парвариш қилинган хиёбондан анвойи гулларнинг иси димоққа урилади.

— Оромгоҳимизда, — дейди лагерь бошлиғи Умида Отабоева,—ўқувчиларнинг ҳордиқ чиқаришлари учун барча шарт-шароит муҳайё. Ҳозир лагерда 75 бола дам олмоқда. Учта отряд тузилган бўлиб, унга тажрибали, билимли тарбиячилар жалб этилган.

Лагерь бошлиғининг айтганича бор. Хоналарда орасталик. Кроватлардаги оппоқ чойшаб, тумбочка, дераза тахтачалардаги хушбўй гуллар хона кўркига-кўрк қўшиб турибди. Болаларнинг шўх ўйин-кулгилари киши завқини оширади. Бу корпусда Л. Б. Афонина бошлиқ биринчи отряд пионерлари яшайди.

Лагерда ҳар хил тўгараклар мавжуд. Айниқса, спорт секцияси болаларнинг севимли жойи. Оромгоҳда футбол, волейбол, шахмат-шашка, теннис бўйича шахсий биринчилик учун мусобақалар қизғин давом этмоқда. Оммавий спорт мусобақаларида барча отрядлар актив қатнашади. Яқинда ўтказилган «Қувноқ стартлар» мусобақаси ҳамда унутилмас таассурот қолдирди.

ПИОНЕР ЁЗИ СОЗ ЎТМОҚДА

Мусобақада уч команда ўзаро куч синашди. Беллашувда учинчи отряднинг «Умид» командаси ғолиб чиқди. Ғолибларни бош пионервожатий Илмира Салимова қизғин табриклаб, эсдалик совғалари топширди. Оромгоҳда бундай тадбирлар деярли ҳар куни ўтказиб турилади. Жисмоний тарбия раҳбари Ўрмон Турсунов қўшни пионер лагерларида дам олувчилар билан учрашувлар, мусобақалар ўтказишга бош-қош бўлмоқда.

Лагерда кун бўйи қувноқ куй ва бахтиёр болаликни мадҳ этувчи қўшиқлар янграйди. Музика раҳбари Абдужаббор Набиев бошчилик қилаётган бадиий ҳаваскорлик тўгарагига кўплаб болалар қатнашади. Тўгарак репертуарида рақслар, якка ашулалар, оммавий хор асарлари ўрин олган.

Болалар тез-тез экскурсия ва походларга чиқиб турадилар. Айниқса, тарих музейи, халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмаси, табиат музейи ва ёш табиатшунослар станцияси ҳамда «Ғунча» кино театрига уюштирилган экскурсиялар қизиқарли бўлди. Шунингдек, оромгоҳда турли кечалар, уруш ва меҳнат ветеранлари билан учрашувлар ташкил этилмоқда. Шу ўринда Л. Б. Афонина, Н. А. Саркисова, М. Нажмиддинова каби тарбиячиларнинг хизмати катта. Лагерда педагогик практика ўтказаётган В. И. Ленин номли Тошкент Давлат университети математика факультетининг талабалари Шукрилло Комилов, Бахтиёр Ваҳобов, Ҳусниддин Ҳошимовлар лагерь педагогик коллективига фаол ёрдам беришяпти.

Болалар тўйимли озиқ-овқатлар, сабзавот ва мевалар билан мунтазам таъминлаб турилади. Ошпазлар Насиба Мирзааҳмедова, Баҳодир Собировлар тайёрлаган турли хил таомлар барчага манзур бўлмоқда.

...Оромгоҳда ўтаётган ҳар бир кун сермазмун ва қизиқарли воқеаларга бой. Бу мавсум дам олувчилар хотирасида унутилмас из қолдиришига шубҳа йўқ.

Доно МУСАЕВА.

Спорт

ЎТ ЎЧИРУВЧИЛАР СТАРТИ

Уч кун давомида пойтахтимизда амалий ўт ўчириш спорти бўйича мамлакат чемпионати бўлиб ўтди. 15 республика, Москва ва Ленинград терма командалари иштирокидаги бу мусобақалар ҳаммада катта қизиқиш уйғотди.

Кескин курашларда Украина вакиллари биринчи ўринни эгалладилар. Иккинчи ўринни Россия федерацияси вакиллари, учинчи ўринни эса Ленинград командаси ишғол қилди. Ўзбекистон терма командаси ҳам анча яхши натижалар кўрсатди. Спортчиларимиз кучли еттиликдан ўрин олдилар.

Шахсий ҳисобда тошкентлик СССР спорт мастери Расул Ҳусанов муваффақиятли қатнашди. У СССР терма командасига аъзо бўлиб кирди.

Суратда: Мусобақа пайти.
В. Молчачев фотоси.

БИР КУНДА ИККИ ҒАЛАБА

Багиода шахмат тожи даъвогари Виктор Корчной ва жаҳон чемпиони Анатолий Карпов ўртасидаги учрашув тобора кескин тус олмоқда. Ўтган якшанба рақиблар иккита кечиктирилган партияни ниҳоясига етказиб қўйдилар.

Маълумки, 13-партия кечиктирилган эди. Чемпион рақиби йўл қўйган хатолардан муваффақият билан фойдаланиб, учрашувни ғалаба билан якунлади. Ўн тўртинчи партияда Карпов жаҳоннинг энг кучли шахматчиси эканлигини яна бир марта намойиш қилди. Корчной бу учрашувда ҳам ютқазганлигини тан олишга мажбур бўлди. Шундай қилиб ҳисоб Карпов фойдасига 3:1 бўлди.

САФАРДАГИ МАҒЛУБИЯТ

Якшанба куни Тошкентнинг «Пахтакор» командаси футболчилари турнир пешқадамлари — Тбилиси динамочилари билан учрашдилар.

Мухлислар биринчи даврадаги шу икки коллектив матчи Тошкентда майдон эгалари фойдасига 3:0 ҳисобда ҳал бўлганлигини яхши эслайдилар. Грузия футболчилари иккинчи даврада мағлубият аламини олдилар. Улар ҳам пахтакорчилар дарвозасига учта жавобсиз тўп киритдилар.

Москвада эса маҳаллий автозаводчилар Киев динамочиларини қабул қилишди. Кескин ўтган курашда Украина пойтахти футболчилари 2:1 ҳисобда ғалаба қозонишди.

«ЮЛДУЗ»ЛАР БАҲСИ ТУГАДИ

Юз катакли шашка бўйича «Правда Востока» газетаси соврини учун ўтказилган халқаро турнир ниҳоясига етди. «Шашка юлдузлари—78» мусобақаларида мамлакатимиз шашкачиларидан ташқари Чехословакия, Польша ва Нидерландия вакиллари ҳам иштирок этдилар.

Турнир якунларига кўра бир йўла икки шашкачи вильнюслик Р. Виткаускайте ва жаҳон чемпиони Е. Михайловскаялар 15 имкониятдан 12 очко тўпладилар. Улар биринчи ва иккинчи ўринларни ўзаро бўлиб олдилар. Учинчи ўринни эса ғолиблардан бир очко ортда қолган ленинградлик Г. Кузнецова эгаллади. Тошкентлик О. Аҳмедова ҳам турнирда муваффақиятли қатнашиб, 9,5 очко тўплади ва бешинчи ўринни олди.

МАСТЕР НОМИНИ ОЛДИЛАР

Бутуниттифоқ физкультурачилар куни арафасида республикамизнинг бир неча вакили Бутуниттифоқ ягона спорт классификация талабларини бажарганлиги учун «СССР спорт мастери» деган унвонга муяссар бўлди. Тошкентлик сузувчи М. Килина, сувга сакровчи А. Решетняк, чавандозлар А. Абдуқодиров, Ҳ. Абдуллаев, М. Мусаев, М. Мичник, О. Хлюпиналар шулар жумласидандир.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

Реклама ва эълонлар

Ўзбекистон ССР ҳунар-техника таълими Давлат комитетининг
АНГРЕН ШАҲРИДАГИ 150-ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1978-1979 ЎҚУВ ЙИЛИ УЧУН

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Металга совуқ ишлов бериш бўлимига профессионал уклонда 8 синф маълумотидаги йигит-қизлар қуйидаги касбларга қабул қилинади — токарь, фрезерчи-йўнувчи. **Ўқиш муддати — 3 йил.**

Саноат ва транспорт бўлимига 8 синф маълумоти билан— слесарь-асбобсоз, механика-йиғув ишлари слесари, слесарь-ремонтчи, гальваник. **Ўқиш муддати—3 йил.**

Резина-техника саноати бўлимига 8 синф маълумоти билан — резина-техника буюмларини елимловчи. **Ўқиш муддати — 3 йил.**

Саноат ва транспорт бўлимига 10 синф маълумоти билан— электрослесарь. **Ўқиш муддати — 1 йил.**

Резина-техника саноати бўлимига 10 синф маълумоти билан — резина-техника буюмларини елимловчи. **Ўқиш муддати — 1 йил.**

БИЛИМ ЮРТИГА КИРИШ ИМТИҲОНЛАРИСИЗ ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

ЎҚИШ ДАВРИ МЕҲНАТ СТАЖИГА КИРАДИ.

Уч йил муддат билан билим юртига қабул қилинганлар бепул овқат, кийим-бош, дарсликлар билан, қолганлар эса ойига 30 сўм ҳажмида стипендия билан таъминланадилар.

Ўқувчилар ишлаб чиқариш практикаси даврида иш ҳақининг 33 процентини оладилар.

Билим юртида уч йил ўқиб битириб чиққанларга ихтисослик билан бирга ўрта маълумот ҳақида диплом берилади.

Аъло баҳолар билан битирганлар ўқишни давом эттириш учун имтиёзли шартлар билан олий ва ўрта махсус ўқув юртларига ўқишга юбориладилар.

МАШҒУЛОТЛАР—1 СЕНТЯБРДАН БОШЛАНАДИ.

Билим юртига кириш учун қуйидаги ҳужжатларнинг бўлиши шарт: директор номига ариза, туғилганлиги ҳақида гувоҳнома, паспорт, маълумоти ҳақида ҳужжат, автобиография, туғилган еридан ва медицина (286 форма) справкалар, охирги ўқиётган еридан, иш жойидан характеристика, олтита фотосурат (3х4 см. ҳажмида).

Бизнинг адрес: Тошкент область, Ангрен шаҳар, Чикризов кўчаси, 24-уй.

«УЗСПОРТТОРГ»НИНГ ХЎЖАЛИК ҲИСОБИДАГИ 14-«АВТОТУРИСТ» МАГАЗИНИДА
(Фарҳод кўчасидаги ярмаркада)
МОТОЦИКЛЛАР, ҲАММА МАРКАДАГИ МОПЕДЛАР ВА УЛАРНИНГ ЭҲТИЁТ ҚИСМЛАРИ ҲАМДА ЕНГИЛ АВТОМАШИНАЛАРНИНГ КОМИССИОН САВДОСИ БЎЙИЧА ҲУЖЖАТЛАРНИ РАСМИЙЛАШТИРАДИГАН

БЎЛИМ ОЧИЛДИ

Мотоцикл, мопед ва уларнинг эҳтиёт қисмларини сотмоқчи ва сотиб олмоқчи бўлган гражданлар магазинга учрашиб фойдаланилган мотоцикл, мопед ва енгил автомашиналарни сотиш-сотиб олиш бўйича ҳужжатларни расмийлаштириш учун консультация олишлари мумкин.

МАГАЗИННИНГ КОМИССИОН БЎЛИМИГА МАРҲАМАТ ҚИЛИНГ!
«УЗСПОРТТОРГ»НИНГ ХЎЖАЛИК ҲИСОБИДАГИ 14-«АВТОТУРИСТ» МАГАЗИНИ.

Ўзбекистон Давлат филармонияси

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

26, 27 АВГУСТ СОАТ 19.30 да
ВЛКСМнинг 60 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН
М. ҚОРИЁҚУБОВ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИ АРТИСТЛАРИ ИШТИРОКИДА
НАВО ВА ТАРАННУМ КЕЧАСИ
ҚАТНАШАДИЛАР:

Хонандалар: ФАХРИДДИН УМАРОВ, АЛИЖОН ҲАСАНОВ, ҲАДИЧА АЛИМАРДОНОВА, ДИЛОРОМ ҚАЮМОВА, ҲОТАМ ХОЖИЕВ, ҒУЛОМ ЁҚУБОВ, БАХТИЁР ХОЛХЎЖАЕВ, ҲАСАН КАРИМОВ, ҲАВАСХОН ИСКАНДАРОВА, СУЛТОНМУРОД САМАНДАРОВ.

Раққос ва раққосалар: Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист ВИЛОЯТ ОҚИЛОВА, МОҲИЧЕҲРА НУРМУҲАМЕДОВА, РОЗА КАКУРИЕВА, НАРЗИДДИН ШЕРМАТОВ.

ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ АНСАМБЛИ

Бутуниттифоқ профессионал бадиий коллективлар кўрик-конкурсининг дипломанти ЎЗБЕК АШУЛА ВА РАҚС «ШОДЛИК» **ансамбли.**

Ансамблнинг бадиий раҳбари — композитор МИРХАЛИЛ МАҲМУДОВ.

Программани — Ўткир СИДДИҚОВ **олиб боради.**

Филармониянинг бадиий раҳбари — Бутуниттифоқ ва Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотларининг лауреати, композитор МИРСОДИҚ ТОЖИЕВ.

БИЛЕТЛАР КОНЦЕРТ ЗАЛИ КАССАСИДА СОАТ 14.00 дан, ШАНБА ВА ЯКШАНБА КУНЛАРИ СОАТ 10.00 дан СОТИЛАДИ.

Телевидение

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — «Вақт». 9.35 — Гимнастика. 9.55— Концерт. 10.20 «Гварнейри квартети» (бадиий фильм, 1—2 сериялар). 15.00 Ҳужжатли фильмлар. 15.35 — Б. Розов драматургияси. 16.25 — Болаларга ҳайвонлар ҳақида. 16.55 — «Кудиновкадаги тўрт беҳаловат кун» (спектакль, 1-қисм). 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — Расмларда қуёш акси бор. 19.00 — Концерт. 19.30 — «Инсон ва қонун». 20.00 — 1978 йил қўшиқлари. 20.30 — Ҳужжатли фильм. 21.30 — «Вақт». 22.00 — Совет музикасининг танланган саҳифалари. 23.05 — Сув полоси. Австралия — СССР. 23.35 — Янгиликлар.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

11.00 — Мультфильм. 11.15 — Лирик қўшиқ ва рақслар. 12.15 — «Анна Каренина» (бадиий фильм, 1-серия). 18.00— Мультфильм. 18.10 — Ўқувчилар учун кўрсатув. 18.40 — Румин халқининг миллий байрами. 19.00 — «Қишлоқ ҳаёти». 19.15 — «Ахборот». 19.30 — «Рассомлар ҳақида ҳикоялар». 20.00 — Концерт. 20.30— «Ахборот». 20.50 — О. Худойшукуров ва М. Йўлдошева ижро этадилар. 21.30 — «Вақт» (Москва). 22.00 — Нурафшон ўлка маршрутлари. 22.20 — «Анна Каренина» (2-серия).

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.00 — «Палата» (бадиий фильм). 20.25 — «Дўстларимиз эстрадаси». 20.55 — Янгиликлар. 21.15 — Фильм-концерт.

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — «ҲАЙВОНОТ ДУНЁСИ — ДЎСТЛАР ДУНЁСИ» АТТРАКЦИОНИ.

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 22/VIII да **Риголетто,** 23/VIII да **Оламнинг яратилиши,** 24/VIII да **Травиата.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА (Муқимий номли Ўзбек Давлат музикали театри биносида — 22/VIII да **Келинлар қўзғолони,** 23/VIII да **Уйланиш.**

Кино

22, 23 августда
ҚИШКИ БИНОДА

САНЪАТ САРОЙИ—**Эй бахтли инсон!** (10.30, 13.15, 16, 17.45).

Янги чақирилганлар урушга боради «ДРУЖБА» (11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21.00), «НУКУС» (11, 13, 15, 17, 19, 20.45), «ВОСТОК» (10, 12, 14, 16, 18, 21.30), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (12, 14, 16, 18, 21.30), «ЧАЙКА» (11.30, 14.30, 16, 17.30, 19, 20.30, 21.45), «МОСКВА» (12, 14, 16, 17.30, 19, 20.30), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ (жуфт соатларда), «ҚОЗОҒИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

ЁЗГИ БИНОДА
(соат 20.30 ва 22.15 да бошланади)

Янги чақирилганлар урушга боради — «ФЕСТИВАЛЬ».

Лейтенант Слейднинг хатоси — «ХИВА».

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, ГСП, Тошкент, ЛЕНИН проспекти, 41

Редактор ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916, 325748; масъул секретарь 334808, 32533; секретариат — 325750 БЎЛИМЛАР: оммавий ишлар ва хатлар — 334048; партия турмуши — 325773; пропаганда — 325545; саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 325749; қишлоқ хўжалиги — 325647; маданият — 325558; адабиёт ва санъат — 325767; совет қурилиши — 325553; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 325733; рассом — 325645; фотомухбир — 325894.